

OMLIGGENDE

EN

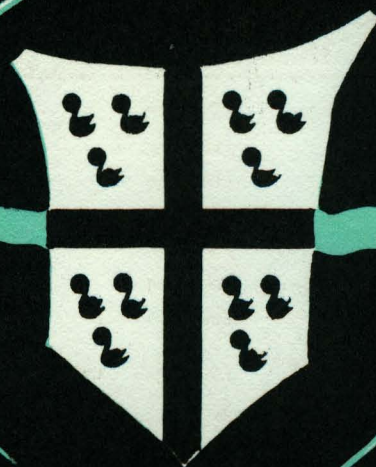
IZEGEM

VOOR

PERIODIEK

HEEMKUNDIGE

Ten Mandere

BESTUUR :

Voorzitter	RAFAËL VERHOLLE	Heyestraat 21	Tel. : 051 / 312.42
Ondervoorzitter	JOZEF BOURGEOIS	Marktstraat 29	Tel. : 051 / 304.73
Secretaris	ROBERT LEROY	Boomforeeststraat 45	Tel. : 051 / 310.56
Penningmeester	ALBERIC DEPRez	Marktstraat 32	Tel. : 051 / 310.25
Archivaris	ANDRÉ DEMEURISSE	Baronielaan 45	Tel. : 051 / 322.04
Redactie	ANTOON VANDROMME	Blauwhuisstraat 54	Tel. : 051 / 331.35
Bestuurslid	ROGER BEKAERT	Sint-Crispijnstraat 37	Tel. : 051 / 334.99
Bestuurslid	LUC BILLIOUW	B. Vandenbogaerdelaan 91	Tel. : 051 / 312.23

HOE WORD IK LID?

GEWOON LID : 150 fr.

STEUNEND LID : 200 fr.

ERELID : 300 fr.

- Ofwel door storting of overschrijving op rekening 712-0700260-03 van Heemkundige Kring «Ten Mandere» Izegem.
- Ofwel door storting of overschrijving op Prk. 000-0009576-70 met vermelding «voor rekening 712-0700260-03 van Ten Mandere».
- Ofwel betaalt U aan een van de leden van het Bestuur.

Noot: In geval van storting of overschrijving vergeet U niet de gewenste jaargang(en) te vermelden.

ARCHIEF :

- Is ondergebracht in het Stadhuis, Korenmarkt.
- Is open voor iedereen.
- De toegang wordt verleend na aanvraag op het secretariaat, stadhuis, op 1e verdieping, bureau 12, bij de heer André Demeurisse.

BIBLIOTHEEK :

- Is ondergebracht in het stadhuis, Korenmarkt.
- Is gratis toegankelijk voor alle leden van Ten Mandere, op vertoon van hun lidmaatschapskaart van het lopende jaar.
- De boeken kunnen gratis in bruikleen ontvangen worden.
- De aanvraag dient gericht tot de heer André Demeurisse, stadhuis, 1e verdieping, bureau 12.

ALLE OUDE GESCHRIFTEN, BOEKEN, FOTO'S, KAARTEN e.a. BETREFFENDE IZEGEM worden steeds met dank aanvaard bij alle leden van het Bestuur.

JAARGANGEN :

Jaargang I	1961	nrs 1-2-3	uitgeput	Jaargang VIII	1968	20-21-22	150 fr.
Jaargang II	1962	4-5-6	150 fr.	Jaargang IX	1969	23-24-25	150 fr.
Jaargang III	1963	7-8	150 fr.	Jaargang X	1970	26-27-28	uitgeput
Jaargang IV	1964	9-10	uitgeput	Jaargang XI	1971	29-30-31	150 fr.
Jaargang V	1965	11-12-13	uitgeput	Jaargang XII	1972	32-33-34	150 fr.
Jaargang VI	1966	14-15-16	uitgeput	Jaargang XIII	1973	35-36-37	150 fr.
Jaargang VII	1967	17-18-19	150 fr.	Losse nummers			70 fr.

- Enkele losse nummers zijn nog in voorraad (nrs. 10 - 13 - 15 - 26).
- Deze oude jaargangen kunnen besteld worden bij **alle leden** van het bestuur.
- Wanneer U 't nodige bedrag stort op de hierboven vermelde rekening (+ vermelding van de gewenste jaargang(en), worden ze U met de post toegezonden.

INHOUD

1. Inhoud		127
2. IZEGEM onder het FRANS TIJDVAK (2)	R. Bekaert	129
3. <i>Illustratie : Assignaten</i>		143
4. <i>Illustratie : Munten uit de periode vóór en de periode na de assignaten</i>		145
5. <i>Bijlagen</i>		
6. <i>Illustratie : Actueeltjes in beeld Nr 31</i>		185/186
7. ACTUEELTJES Nr. 31 (796-817)	R. Leroy	187
8. <i>Illustratie : Watersnood 1974</i>		188

IZEGEM ONDER HET FRANS TIJDVAK

DEEL II

DOOR ROGER BEKAER

III. TWINTIG JAAR FRANSE BEZETTING.

De Franse republiek was nu heer en meester in onze gewesten en na een lange periode van gevechten, plunderingen, afpersingen, armoede en allerlei angsten en moeilijkheden, begon een nieuwe tijd. De Fransen waren gekomen om ons te bevrijden, had een Frans generaal gezegd, en sommige mensen leefden met dit geloof en met de verwachting op betere tijden.

Reeds na zeer korte tijd was de overgrote meerderheid van de bevolking overtuigd dat het slechts ijdele beloften waren om het volk zoet te houden. De Fransen waren overtuigd van hun macht. In de veldslag van Fleurus zegevierden ze met hun 76.000 man tegen de Verbondenen met 52.000 man op 26 juni 1794.

Nauwelijks was West-Vlaanderen veroverd, of vanuit Rijsel verscheen volgend besluit van de "representanten van het volk" Richard en Choudieu : "Overwegende dat, terwijl wij de veiligheid, de rust en de zekerheid van de eigendommen verzekeren van de bevolking der veroverde gebieden, de Franse republiek even-ens maatregelen moet nemen ter voorkoming van acties die in hetzelfde gebied haar belangen zouden kunnen schaden, besluiten we wat volgt :

ART 1 : Alle bewoners van het veroverd gebied in België staan onder de speciale bescherming van de republiek, op voorwaarde dat ze de wapens van de geallieerden niet direct of indirect bevoordelen.

ART 2 : Al degenen die corresponderen met de vijand, in hun acties of complotten betrokken zijn, of spreken tegen de belangen van de franse natie, zullen voor de volkenrechtbanken gedaagd worden en veroordeeld volgens de wet.

ART 3 : Ieder gedeporteerde der Franse natie, die zich op het grondgebied van het veroverd land ophoudt, moet dit binnen de 24 u. na de afkondiging van dit dekreet verlaten, op gevaar af beschouwd te worden als "Emigré

français".

- ART 4 : Het is aan de commandanten toegelaten de strengste maatregelen te nemen om de orde en de rust in de veroverde gebieden te waarborgen, en om te beletten dat, onder welk voorwendsel ook, er zou opgetreden worden tegen de veiligheid en de eigendommen der bevolking. Ze zullen er speciaal op waken dat de vrijheid van eredienst zal worden geëerbiedigd.
- ART 5 : De magistraten der veroverde gebieden, steden en gemeenten, zijn er toe verplicht te gehoorzamen aan de opeisingsbevelen der commissarissen van oorlog, in dienst van de republiek en dit in het voorgeschreven tijdsbestek. In geval van ongehoorzaamheid, wordt men beschouwd als vijand van de republiek.
- ART 6 : Alle magistraten, die reacties tegen de republiek ondernomen of begunstigd hebben, zij het door redevoeringen, door private tussenkomsten of door publieke acties tegen de revolutie, zullen voor de revolutionaire rechtbanken worden gedaagd en beschouwd worden als vijanden van het Franse volk.
- ART 7 : De plaatselijke politie der veroverde gebieden zal, tot nader bevel, uitgeoefend worden door de militaire commandanten. Deze zullen er vooral over waken dat complotten worden voorkomen of ontmaskerd. Tevens mogen geen publieke of private volksverzamelingen plaats hebben, om deze eventueel uiteen te drijven zullen zij de militaire macht gebruiken.
- ART 8 : De bevolking zal alle wapens inleveren aan de militaire commandanten; binnen de 24 uren, na afkondiging van dit bevel. Wie dit gebod overtreedt, zal voor de militaire rechtbanken verschijnen en de doodstraf zal worden uitgevoerd.
- ART 9 : De assignaten zullen in alle publieke en coomerciële instellingen aanvaard worden. Wie weigert, ze vervalst of ze in discrediet brengt, zal voor het departementaal gerecht van Pas de Calais dienen te verschijnen en gestraft worden volgens de wetten die dienaangaande gelden.
- ART 10: Om te beletten dat de voedingswaren en handelwaren in prijs zouden stijgen, door het invoeren van de assignaten, zal als maximum toegelaten prijs gelden de prijs die te Rijsel toegelaten is, en dit voor gans het veroverde gebied van West-Vlaanderen.
- ART 11: De belastingen in het veroverde gebied, onder welke vorm die ook bestaan,

toors, edellieden, eigenaars van gronden en de bevolking. Uit briefwisseling van de commissarissen van het kanton van Izegem en gericht aan de ontvanger der nationale domeinen te Roeselare, blijkt dat de religieuzen van het Grauwzusterklooster te Izegem al hun zilverwerk tot staven lieten smelten om te kunnen voldoen aan deze "Contribution militaire". (39)

De pastoor van Izegem, Samuel Delaere, moest voor zijn part 25.800 livres betalen in deze belasting. (40)

Een schrijven van generaal Dominique René Vandamme, hier in vrije vertaling geeft ons een duidelijk beeld over de gebeurtenissen en de mentaliteit, die het begin van de Franse bezetting tekenen "De opeisingen die ik doe, zijn zeer aanzienlijk : paarden, ossen, koeien, voeders, granen, wagens, hout, ijzer, klokken, lood, lakens, lijnwaad en zilverwerk uit de kerken. Ik stuur alles naar Duinkerke. Die deugnieten van priesters hadden in de kerken al het goed van de dorpen verborgen, omdat men gezegd had dat de Fransen niet meer in de kerken gaan. Ik heb alle kerken laten onderzoeken en in alle heb ik schone dingen gevonden. De heilige vaten waren soms in de klokken verborgen, maar ik heb ze gevonden. Anstonds naar Duinkerke daarmee ! Mijn buit bedraagt zes miljoen en ik reken daarbij hetgeen de stad Veurne in geld moet geven. Ha ! wanneer ik binnen Nieuwpoort zal trekken welke slag ! Welke opeisingen ! Les mutins sont foutus, je veux laisser aux habitants que les yeux pour pleurer !" (Ha ! De ellendelingen zijn er aan ! Ik wil aan de bewoners nog slechts hun ogen laten om te wenen !) (41)

DE BELOKEN TIJD

Vanaf de inlijving bij Frankrijk op 1 oktober 1795 werden de Franse wetten geleidelijk in ons land ingevoerd. Het Frans bestuur talmde om de wetten op de eredienst toe te passen, niettegenstaande de Franse commissarissen het vernietigen van de godsdienst beschouwden als een belangrijk onderdeel van de hervormingen. Bouteville, de Franse hogere commissaris ging sluw en geleidelijk zijn plan uitvoeren.

Een eerste maatregel betrof de kloosters. Men verbood aan de kloosters nog kloostergoed te verkopen en ze werden verplicht een inventaris van goederen in te dienen. Verder werd het verboden novicen te aanvaarden.

Op 23 april 1796 moest de Izegemse municipaliteit de naamlijst van de 17 religieuzen van het Grauwzusterklooster naar het centraal bestuur te Brugge opsturen. (42)

Op 1 september 1796 werden alle kloosters afgeschaft, hun goederen tot nationaal bezit geconfiskeerd en de kloosterlingen uitgedreven.

Het artikel I van de wet luidde :

"de orders en reguliere congregatien, kloosters, abdijen, kanonikerssen en generaelyck alle religieuse huysen of stigtingen der beyde geslachten zijn afgeschaft in de 9 Departementen, vereebigd door de wet van 9 vandēmaire Laetstleden."

Meteen viel het Grauwzusterklooster te Izegem onder deze wetsbepaling en het eeuwenoude gesticht werd gedoemd om voor eeuwig te verdwijnen. Enkel de naam "Kloosterstraat" blijft ons nog als herinnering.

Op 6 december 1796 werd verboden in geestelijke kledij of in gewaad op straat te komen. In feite niettegenstaande het verbod van 16 frimaire (6 december) bleven de geestelijken de soutane dragen tot op 25 september 1797. Toen kwam op het besluit volgende verordening : "Op boete van 100 tot 500 livres en een maand tot twee jaar gevang bij een eerste overtreding en voor een tweede maal op straf van tien jaar "gêne" of dwangarbeid." De geestelijken trokken nu een burgerpak aan.

In Frankrijk had op 29 september 1795 de "Nationale conventie" op straf van boete en gevang, alle uitwendige tekens van godsdienst, buiten de kerken verboden. De toepassing van deze wet kwam in ons land twee jaar nadien van kracht. De kruisen van de kerktorens, op kerkhoven, op kapelletjes of langs openbare wegen, evenals de beelden van O.L.Vrouw of van heiligen die zich langs de openbare wegen bevonden, moesten uit het oog verdwijnen. Op vele plaatsen wachtte men met de uitvoering van dit hatelijk besluit.

De "Commissaire du directoire" bij het bestuur van het Leiedepartement te Brugge, wilde weten hoe de wetten tegen de godsdienst zouden worden onthaald. Daarom belastte hij op 29 september 1797, twee vlamingen, G. De Boysere en Carolus Duysburgh een reis te ondernemen door het departement om de toepassing van de wetten na te gaan.

In oktober kwamen ze te Izegem. In hun verslag staat te lezen : Te Izegem was de kerk gesloten, maar de beelden waren nog niet wagggenomen. (43)

Te Izegem werd het kruis van de kerktoren op 3 maart 1798 afgedaan en acht dagen nadien het kruis van het kloostertorentje. Men had reeds voordien op het kerkhof omheen de kerk een omhulsel geplaatst rond het kruis. In de "Rekeningen binnenkosten Iseghem" (44) vindt men dienaangaande volgend mandaat : "Hem bij

ordonnantie als vooren van daeten 19 brumaire jaer 6 (9 november 1797) en de onderstaande quittantie betaelt aen Frans Devos, meester timmerman, de somme van twaelf ponden, veertien schelen parisis, over handwerck ende leveringhe van bert (planken), geemployeert aen het kruys op het kerckhof."

De politiecommissaris Pierre van Wtberghe ontving op 1 fructidor jaar 6 (18 augustus 1798) twee pond, negen schelen "over het afdoen van het cruys aen den Abeele ende het cruys aen de capelle". Vroeger stond een Mariakapel aan de Abeelewijk en met de "Capelle" wordt het topkruis boven het torentje van de kruiskapel bedoeld.

Alle priesters werden verplicht de eed van trouw af te leggen. Velen echter weigerden en moesten onderduiken. De kerken werden gesloten en er was een gedureige jacht op ondergedoken priesters.

In Izegem konden de mensen nog wel naar de kerk gaan en er onder mekaar de misgebeden opzeggen, die men dan maar een "Blinde mis" noemde.

Wilde men werkelijk mis horen dan moest men naar de een of andere plaats gaan waar een ondergedoken priester in het grootste geheim de H. Mis celebreerde en sacramenten toediende.

E. H. Meulebrouck verbleef een tijd bij baljuw Coucke. E. H. Six, de tweede onderpastoor, had onderkomen gevonden bij Francis De Vos en pastoor Delaere dook onder bij bleker Strobbe. Pastoor Samuel Delaere was de zoon van Petrus en Isabelle Vanbesien. Hij werd geboren te Ingelmunster op 18 maart 1745. Hij weigerde in 1797 de eed van haat aan het koningdom af te leggen. Hooggeplaatste Izegemnaren trachtten hem te overtuigen dat het veel gunstiger zou zijn als hij die eed maar aflegde. Zulks blijkt uit tal van brieven. (45) Hij bleef echter kordaat weigeren en werd dan ook uit zijn kerk gezet en hij mocht zijn huis niet meer betreden. Het huis werd gebruikt als herberg. Het was voor hem een smartelijke ervaring te zien, hoe op 12 april 1798 een beëdigde priester hem te Izegem kwam vervangen. Deze echter bleef maar één nacht in de stad en vertrok 's anderendaags met de schrik op het lijf. Hij had reeds de vijandschap en de dreiging van de bevolking gevoeld. (46)

Op 26 januari 1799 kwam er van hogerhand een dekreet, dat pastoor Delaere tot verbanning veroordeelde. (47) Hij kon dus niet anders dan onderduiken maar stelde zich steeds ten dienste van de bewoners om te berechten of sacramenten toe te dienen. Zulks gebeurde ondermeer in de blekerij Strobbe (nu de brouwerij Carpentier), in het molenhuis van de kinders De Brabandere en bij P. J.

De Backere - Fatton in de Meensestraat.

Na het konkordaat van 1801 zou hij opnieuw in dienst treden als pastoor. Hij overleed op 24 oktober 1810 en werd opgevolgd door pastoor Buseine. (48)

Na pastoor Buseine kregen wij Petrus Joannes De Simpel, ook iemand die geweigerd had de eed af te leggen. In die tijd deed hij dienst te Staden. Hij werd toen gevangen genomen en langs veel gevangenenissen van Frankrijk overgebracht naar de eilanden Ré en Oleron. Na het konkordaat werd hij de eerste geestelijke zielezorger in het college van Roeselare. (49)

Gevangen genomen priesters werden gewoonlijk gedeporteerd. Overal nam men inlichtingen naar gebeurlijke roerende en onroerende bezittingen, om ze vervallen te verklaren ten voordele van de republiek. In het archief van Izegem vindt men tal van brieven met vragen over aanwezigheid van priesters en of ze misschien enig bezit hebben in de stad. (BIJLAGE 1)

De Franse overheid had niet altijd vertrouwen in de Izegemse overheid en verdacht het bestuur van medewerking met de ondergedokenen. Dit blijkt duidelijk uit volgend feit. De municipale commissarissen van Izegem kregen een boos schrijven van de centrale administratie. Ze kwamen in speciale zitting bijeen en namen kennis van dit schrijven, waarbij ze aangezocht werden om een ernstig onderzoek in te stellen naar vluchtelingen en priesters bij volgende personen Lievin Neiryneck, Jean François Hauthamer, Josse Van Balberghe, Jean François Van Elslande, Martin Vervaecke, Pierre Coucke en Martin Nuttens. Het Izegems bestuur antwoordde dat ze niemand of niets verdacht gevonden hadden. (50) Kort te tijd nadien werd een nieuw onderzoek bevolen, waaruit men kan besluiten dat de Franse overheid niet overtuigd was van de ernst van het onderzoek. (51)

En steeds opnieuw komen vragen naar priesters en vraagt men of ze te Izegem geen bezittingen hebben. Het stadsbestuur antwoordt : "Geen enkele bezitting". (52)

In het Izegems archief vinden wij volgende attesten :

"Albert Florin, geboren te Marke, 63 jaar, priester te Ieper en aangehouden te Brugge, verbleef te Izegem bij zijn kozijn Louis Haese en dit gedurende 14 maanden. Tot aan de datum van zijn aanhouding, heeft hij zich altijd gedragen als een rustig man, die als goede burger geen enkele wet overtrad. (BIJLAGE 2)

"Pierre François Six, vicaris te Izegem, heeft zich altijd rustig gedragen en de wetten geëerbiedigd. Tijdens de troebelen heeft hij zelf onderdak verleend aan de president van de Izegemse administratie die aldus geen slachtoffer werd van de brigands." (53) (BIJLAGE 3)

De oud-directeur van het klooster der Grauwe Zusters werd eveneens veroordeeld tot de deportatie. Het bestuur van Izegem werd verwittigd van die veroordeling : "Aangezien, Jean François Van Elslande, ex-directeur van het grauwezusterklooster alhier, in uw kanton verblijft, sturen wij U het besluit van het directoire, waarbij hij veroordeeld wordt tot de deportatie" (54)

Toen de pastoor en de beide onderpastoors van Izegem veroordeeld werden tot deportatie, schreef het Izegems bestuur aan de centrale administratie te Brugge : "Wij hebben door onze bediende Jean Charles Vandommele het besluit tot deportatie laten overbrengen en bevel gegeven, Samuel Delaere, Pierre François Six en Pierre Denis Vandemeulebroucke onmiddellijk te arresteren. Geen van deze priesters was te vinden in hun laatste verblijfplaats, alhier." (55) Hieruit blijkt wel dat het bestuur geen zeer ernstige opzoekingen deed en zich tevreden stelde met te zeggen dat ze niet te vinden waren in hun laatste verblijf.

Over een ander Izegems priester vonden wij wat volgt :

"E. H. Vandeputte geboren te Izegem 14 schrikkelmaand 1746, is pastoor geworden te Avelgem op den 1sten van de herfstmaand 1786; Hij leefde er ondergedoken en doolde gedurende 3 jaar rond om te dopen, te biechten of een geschikte schuilplaats te vinden. Hij overleed om 11.30 's morgens in de slachtaand 1807." (56)

Die genoemde "Beloken tijd" was buitengewoon hard voor priesters en kloosterlingen, maar ook voor onze gelovige bevolking, die beroofd was van elke geestelijke troost, ofwel zich moest wagen een ondergedoken priester te zoeken met alle gevaar daaraan verbonden.

De gebouwen, toebehorende aan kerken en kloosters, waren nationaal eigendom geworden en werden in veel gevallen te koop gesteld en verkocht (Zwart goed). Velen wilden er niets van weten, maar anderen zagen er wel een goede zaak in. Te Izegem kochten de gebroeders Pierre Joseph en François Vandenborre het klooster met als voorwaarde dat het moest afgebroken worden. Op 5 thermidor jaar 13 kreeg de meier van Izegem van de prefekt het bevel te gaan onderzoeken of het klooster inderdaad afgebroken was. (57) De kerk en de pastorij echter werden niet verkocht. Het was alleenlijk verboden de kerk te gebruiken. Wij vinden trouwens het bewijs, dat bijna gans de bevolking met aandrang vroeg om de parochiekerk te mogen gebruiken. (58) Men herhaalde die vraag met de belofte dat de bevolking wilde zorgen voor het onderhoud van de gebouwen en voor de gebeurlijke her-

stellingen. (59)

Ook de meubelen die zich in de nationale gebouwen bevonden moesten verkocht worden. Herhaaldelijk vroeg het centraal bestuur of er nog onverkochte meubelen in de nationale gebouwen te vinden waren. Als antwoord op die vragen van de centrale administratie vinden wij vanwege het Izegems bestuur het volgende : "Er blijven geen niet verkochte meubelen in de nationale gebouwen, uitgenomen deze in de parochiekerk. Moeten wij experten aanstellen en dan alle inlichtingen overmaken aan de directeur van de nationale domeinen, die te Torhout woont. Wij zijn er omtrent zeker van dat wij hier niemand zullen vinden, om zover instructies te gaan halen. (60)

Al die gebeurtenissen, die zeer diep de gevoelens van de gelovige bevolking schokten, hadden voor gevolg dat de mensen in verbittering leefden. De getuigenis van een tijdsgenoot geeft ons een gedacht over de opinie van het volk : *" Bij verbod van de franse-natie fransche natie ik peisde een leelijke naeme te zetten en heeft men op sacramentsdag geene processie gegaen buyten het kerkhof over twee maenden wierd verboden met lanteeren en belle met onzen heere uyt te gaen om vele murmuratie (klachten) der parochianen en hebben de priesters dat maer acht daegen gedaen ze gingen dan als vooren Dit dezen 5den Juny 1796." "ach god ik schrijf den 25 Xbre 1796 dat men nu niet meer zal beregten, men gaet geen processie alles gaet verkeert ik houde op van schrijven." (61)*

Het blijkt dus duidelijk dat de mensen ontevreden waren over het afschaffen van de godsdienstige gebruiken waaraan ze zeer gehecht waren. Niet enkel tegenover de bezetters hadden ze grieven, maar ook tegenover de priesters die noodgedwongen moesten toegeven. Ze wilden zelfs de geestelijkheid verplichten opnieuw de mensen te berechten en wilden maar niet beseffen dat hun priesters zich daardoor aan grote gevaren zouden blootstellen.

Het volk zag echter na korte tijd in dat het verkeerd was hun priesters lastig te vallen. Veel priesters werden veroordeeld tot deportatie of werden gevangen gezet. Velen onder hen moesten zich verbergen en brachten toch nog de moed op om de mensen in het geheim te helpen. In hun schuilplaatsen kon men ze vinden altijd gereed om te dopen, te berechten of de H. Mis te celebreren. Om alles zoveel mogelijk geheim te houden gaf men aan de verschillende schuilplaatsen bijzondere namen. Aldus heette het kasteel, het bisdom of de cathedrale; het huis van hoogbaljuw Coucke, het vicariaat; dat van Marijn Nuttens,

Sint Maarten; dat van olieslager Van Wtberghe op de korenmarkt, Sint Jan in de olie; dat van We. Leenknecht-Vyncke, Sint Catharine; dat van Bernardus Verhelle, Sint Bernardinus; dat van Guillielmus Neiryck, bij de markt, Sinte Barbara; dat van de kleermaker St. Morel, Sint Stephanus; dat van Judocus Balberghe, Sint Judocus, enz.. want er waren ook nog andere huizen zodanig dat men vaak van plaats kon veranderen om aldus minder argwaan te verwekken. (62)

Gevangen genomen priesters werden meestal verbannen naar de eilanden Ré, Cleron of Guyanna. In de staatsgevangenis van Brugge werden onbeëdigde priesters opgesloten die ofwel ziek waren ofwel minstens de ouderdom van 60 jaar bereikt hadden.

De studenten seminaristen werden veroordeeld tot krijgsdienst, omdat ze het onwettig vicariaat van die tijd weigerden te erkennen. Onder Napoleon kwam daar echter verandering in.

Een volledige lijst van die priesters en seminaristen uit het departement van de Leie kan men vinden in de "Geschiedenis van Iseghem" door eenen kanonik van 't kapittel van Brugge, uitgave David Vanhee, Roeselare 1852. Die naamlijsten vindt men achteraan in bijvoegsel 1 en 2.

Schade door de Fransen te Izegem bij hun intrede.

In de maand juni 1794 kwam een legercontingent van 700 à 800 man te Izegem zijn kamp opslaan en berokkende veel schade aan bomen en vruchten.

Ook afpersingen en plünderingen troffen onze bevolking.

De twee gezworen landmeters Jan Vermandere en Jan Dufort, hebben ons een nauwkeurig verslag achtergelaten, betreffende de schade aan vruchten en planten, die beliep tot de som van 6.512 gulden en betreffende de schade door afpersingen en plünderingen, die het dubbel bedroeg van deze van de oostenrijkers, namelijk 14.968 gulden. Bedenken wij dan even wat het moet geweest zijn voor de bevolking, na hetgene ze reeds te verduren hadden door de oostenrijkse legers.

Schade aan vruchten en bomen

We JOSEPH ALBRECHT	: 2 roen claver 1e snede, 2 r. rogge	: fl. 44. 0.0
ALBRECHT DE MEULENAERE	: 50 r. aver, 2 r. claver 1e snede	: fl. 23.15.0
MIETER HOORNAERT	: 5 eeckebomen ende 4 wulgen	: fl. 93. 3.0
PIETER VALCKE	: 50 roen gars	: fl. 4.10.0

JAN B. COUCKE	: 25 roen aerdappels	: fl. 0.15.0
CAROLUS SCHELPE	: 50 roen logtenieringhe	: fl.130. 0.0
We. THOMAS LEFEBVRE	: 2 roen aver	: fl. 5. 0.0
We. PIETER JOANNES MAES	: 19 roen rogge, messelioen, 8 roen tarwe, 7 roen claver 1e snede, 9 roen aver, 8 roen coolsaet, 13 roen beekmeerschgars, 254 opgaende boomen, in taillie van houtte	: fl.1625.10.0
GUILLAUME TANGHE	: 2 roen tarwe	: fl. 30. 0.0
JOSEPH NEERINCK	: 2 roen claver 1e snede	: fl. 20. 0.0
EUGENIUS JUDOCUS VER- STRAETE	: 3 roen claver 1e snede, 1 roe gars, in taillie van houtte, in boomgewas	: fl. 93. 0.0
MARTINUS TERRIERE	: 50 roen logtenieringhe	: fl. 9. 0.0
JAN B. LECLUSE	: 1 roe rogge, 1 roe tarwe, in taille	: fl. 51. 0.0
JOANNES VANDENNIEUWEN- BORGH	: 15 a.50 roen rogge, 10 a.50 roen claver, 7 roen vlaschaert met jonge slaver, 50 roen aerdappels, 4 roen beekmeerschgars in boomgewas en taillie-hout	: fl.618. 0.0
EUGENIUS VINCKIER	: 1 landts tarwe, 3 landts beekmeerschgars en boomgewas	: fl. 45. 0.0
JACOBUS RENIER	: 50 roen aerdappels, 25 roen rogge, boomen	: fl. 16.10.0
KINDEREN MARTINUS VAN- HAVERBEKE	: claver 1e snede, 4 roen beekgars, rogge, tarwe, boomgewas ende taillie	: fl.250. 0.0
JORIS VANDERHEEREN	: 2 roen tarwe, 3 roen claver 1e snede	: fl. 60. 0.0
JOANNES CALLENS	: 2 landts rogge, 3 r. claver 1e snede, boomgewas	: fl. 84. 0.0
Mr. VAN HUERNE, HEERE VAN SCHIERVELDE	: 3015 boekenplantsoen, 580 boomen ende tailliehout, bedraegende na aftreck van 't gonne daer van geprofyteert ende by vanditie naer dies vercocht(63)	: fl.2042.10.0
EUGENIUS TERRIERE	: 33 r.raepsaet, 3 r.aerdappels, taillie	: fl. 29. 0.0
MAERTEN DE LEVE	: 2 roen rogge, 50 r. tarwe, 50 roen claver 1e snede	: fl. 46. 0.0

PIETER JOSEPH LECLUSE	: 7 roen claver 1e snede, 50 roen meerschgars, 7 roen messelioen, 6 roen vlasch, 1 roe rogge en taillie	: fl. 412. 0.0
CAROLUS ANDRIES	: In tailliehout	: fl. 18. 0.0
FRANCIS CREUPELANT	: 1 roe claver 1e snede, in boomgewas	: fl. 30. 0.0
We. JOANNES NEERINCK	: In boomgewas	: fl. 24. 0.0
We. JOSEPH VERHAMME	: 50 roen claver 1e snede	: fl. 15. 0.0
LIVINUS NEERINCK	: in boomgewas	: fl. 31.10.0
CAREL VERSTEELE	: in taillie en boomgewas	: fl. 10.16.0
GUILLAUME LECLUSE	: in taillie en boomgewas	: fl. 12.12.0
CIPRIAEN LARMUSEAU	: 19 roen claver 1e snede, 3 roen rogge, tarwe	: fl. 241. 0.0
CAREL NEERINCK	: 5 roen gars 1e snede, 50 r. claver en taillie	: fl. 81. 0.0
PIETER VAN MARCKE	: rogge, 50 roen tarwe, 3 roen claver	: fl. 49.10.0
PIETER JOSEPH DE LAERE	: 2 roen rogge, 1 roe tarwe, 75 roen claver en tailliehout	: fl. 55.10.0
JOANNES FRANCIS DE RAEDT	: 2 roen rogge, 2 roen messelioen, 2 roen vlasch, 1 roe meygars en tailliehout	: fl. 153. 0.0
PIETER JOSEPH MAERTENS	: 75 roen claver, 50 roen cooren ende taillie	: fl. 22.16.0

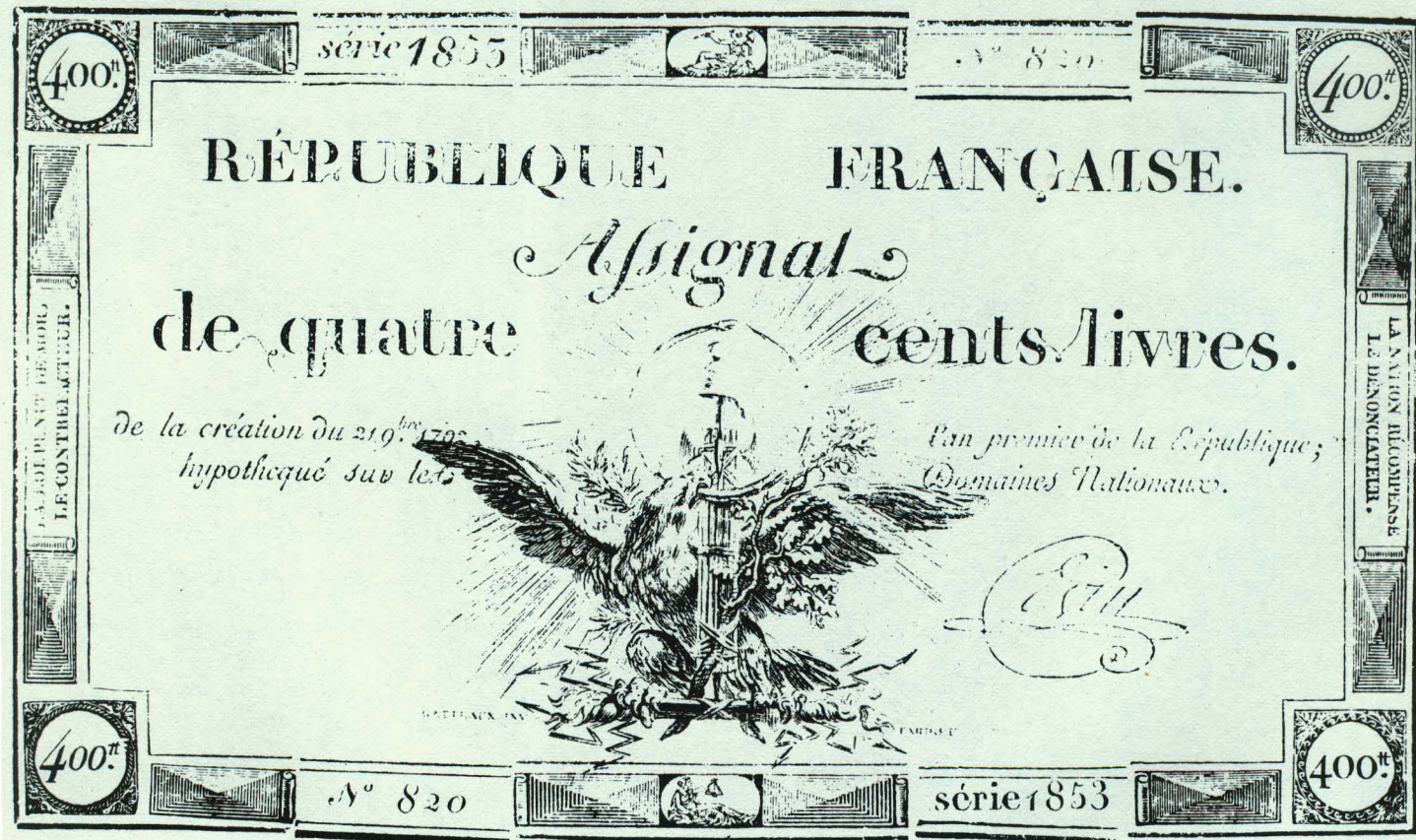
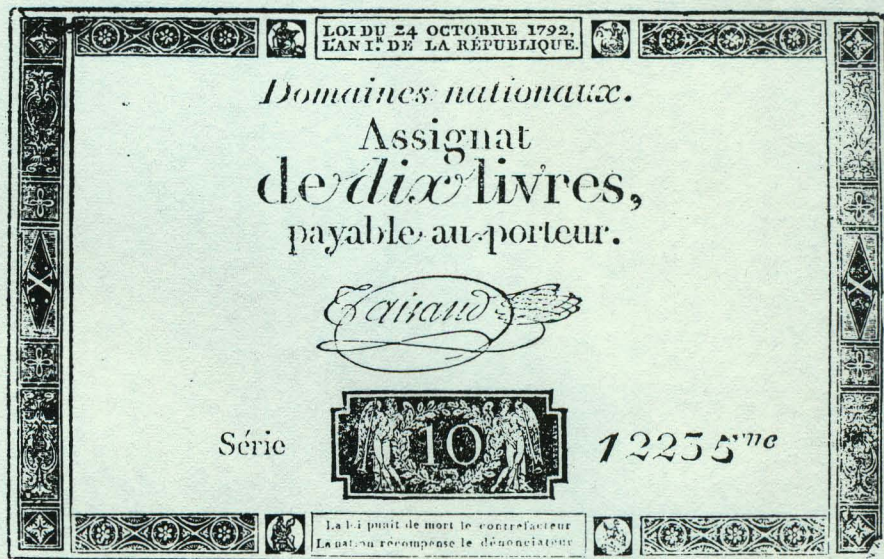
Schade aan allerlei effecten

Op deze lijst komen 152 namen voor. Wij willen ons hier beperken tot de nog gekende Izegemse familienamen.

FRANCIS SCHACHT	: in winkelgoederen	: fl. 27. 0.0
JOHANNES VEREECKE	: in cleederen, linwaeten, geldspecien	: fl. 21. 0.0
PIETER LABEEUW	: in meubelen	: fl. 2. 0.0
MARTINUS DE SCHRIJVERE	: in cleederen	: fl. 8. 0.0
GUILLAUME BOSTOEN	: in meubelen	: fl. 9. 0.0
D. DESMADRYL	: in provisie van menage	: fl. 35. 0.0
MARTINUS BERNAERT	: in effecten van menage	: fl. 4. 0.0
PIETER VANNESTE	: in meubelen, cleederen, linwaeten	: fl. 160. 0.0
E. BERLAMONT	: in meubelen ende effecten van menage	: fl. 24. 0.0
JOANNES SAMYN	: in meubelen	: fl. 0.10.0

We. PIETER REBRV	: in meubelen, goederen	: fl. 42. 0.0
MARTINUS BERLAMONT	: 4 schaepen, 1 lam en 10 faysen hoy	: fl. 141. 0.0
PIETER JOSEPH CARLIER	: in cleederen, geldspecien ende eet- waeren	: fl. 23. 0.0
IGNAES BOSSUVT	: in geldspecien	: fl. 336. 0.0
PIETER VERSTRAETE	: in effecten van menage	: fl. 57. 0.0
MICHEL WERBROUCK	: in effecten van menage	: fl. 66. 0.0
PIETER JOSEPH DEWULF	: in vrouwen ende manscleederen	: fl. 63. 0.0
PIETER JOSEPH ROSSEEL	: in linwaeten, cleederen, ect..	: fl. 19. 0.0
PIETER JOANNES MAES	: in meubelen, huyscatheylen, clee- deren, fouragen, in gelde (300 gul- den), in hout	: fl. 458. 0.0
GUILLAUME TANGHE	: dry coeibeesten, 450 p. swynevleesch aver, hoy, stroy, cleederen, linwae- ten	: fl. 558. 0.0
JOSEPH NEERINCK	: cleederen, linwaete, provisien	: fl. 180. 0.0
EUGENIUS VERSTRAETE	: in hout, meubelen	: fl. 52. 0.0
JOHANNES VERSTRAETE	: in meubelen : fl. 66; in hout : fl. 12, in gelde : fl. 12	: fl. 90. 0.0
LIVINUS NEERINCK	: een paard: fl. 150; 2 roen claver, 12 roen aver en hoy, t'samen	: fl. 311. 6.0
BERNARD CARLIER	: 2 stucken linwaet : fl. 120 en andere effecten	: fl. 123. 10.0
JOANNES WINDELS	: provisien van menage	: fl. 33. 0.0
JOANNES VAN DEN NIEUWEN- BORGH	: aver ende hoy, stroy, cleederen ende linwaeten ende meubelen	: fl. 535. 4.0
JAN B. VAN STEENKISTE	: 85 ellen linwaet ende 2 sacken	: fl. 109. 10.0
K. MARTINUS VANHAVERBEKE	: hout, aver, stroy, cleederen, lijnen ende provisien	: fl. 84. 15.0
We. EVG. VINCKIER	: hout ende stroy	: fl. 48. 0.0
Mr. VAN HUERNE DE SCHIER- VELDE	: in meubelen, effecten van menage ende provisien van menage, bedden ende wynen	: fl. 900. 0.0
BERNARDUS LANSSENS	: in cleederen ende linwaeten	: fl. 18. 0.0
CAROLUS ANDRIES	: hout, fouragen, huyscatheylen, clee- deren ende linwaeten	: fl. 900. 00.0

FRANCIS CREUPELAND	: aver, hoy ende hout	: fl. 49. 4.0
JOSEPH VERHAMME	: in meubelen ende andere effecten	: fl. 33. 0.0
MARTINUS VERBEKE	: in meubelen, huyscatheylen, cleederen ende linwaeten, geldspecien	: fl.360. 0.0
PIETER VERBEKE	: een calf, cleederen, in gelde	: fl.105. 0.0
JACOBUS DE LEU	: in hout ende stroy	: fl. 11. 5.0
PIETER LECLUSE	: in meubelen, geldspecien ende pro- visien	: fl.405. 0.0
PIETER DEPREITERE	: in linwaeten	: fl. 30. 6.0
JOANNES DELPORTE	: in cleederen ende huysraedt	: fl.162. 0.0
PIETER JOSEPH GELDHOF	: 2 swynen : fl.30; in vleesch : 15	: fl. 45. 0.0
JOSEPH SEYNAEVE	: in meubelen ende cleederen	: fl. 45. 0.0
HUBERT VANNESTE	: in cleederen, linwaeten, meubelen	: fl.100. 0.0
FRANCIS VERFAILLIE	: in geldspecien : fl.67; in meubelen: fl. 8	: fl. 75. 0.0
JOANNES VERHAMME	: 55 ellen linwaet	: fl. 75.15.0
We. PIETER VAN MARCKE	: een swyn : fl. 13, provisien, clee- deren ende linwaeten	: fl. 63. 0.0
We. PIETER VAN GROENWEGHE	: in cleederen, linwaeten ende meubel- goederen	: fl.120. 0.0
We. JOSEPH BULCKAERT	: 45 ellen linwaet : fl.36; een swyn: fl. 18	: fl. 54. 0.0
PIETER JOSEPH NAERT	: in meubelen ende linwaet	: fl. 15. 0.0
JACOBUS VANDEPUTTE	: in meubelen, cleederen ende effecten	: fl. 50. 0.0
We. FRANCIS LEENKNEGHT	: in cleederen ende linwaeten	: fl. 66. 0.0
CHRISTIAEN STROBBE	: in hoy	: fl. 60. 0.0
PETRUS HEUGEBAERT	: diamanten rinck, goudewerck, clee- deren	: fl. 90. 0.0
ANTONIUS DIERICK	: in cleederen ende linwaet	: fl. 21.10.0
JAN BAPTISTE MUNIE	: een swyn : fl. 33; 18 faysen hoy : fl.57; 24 avotten aver:fl.28.16.0; 400 roggensstroy:fl.12; linwaeten ende hout:fl.51.15.0, in gelde : fl.100	: fl.281.31.0
JACOBUS VINCKIER	: 460 roggensstroy, hout, geldspecien, silverwerck, cleederen, linwaeten	: fl.179.17.0

- Enkele modellen van assignaten, zoals de Fransen er duizenden uitgaven bij de bezetting van onze gewesten. De waarden varieerden, zoals dat met onze huidige gelden het geval is. België werd ook financieel bedot, daar er heel wat valse assignaten in onze streken door de soldaten, voor waardevolle papieren werden aangewend en omgewisseld om allerlei eten en gerei aan te schaffen.

JAN BAPTISTE DOOMS	: in meubelen, cleedren ende linwaet	: fl. 72. 0.0
FRANCIS DE WULF	: een coye : fl.72; een swyn : fl.13 een horloge : fl.60	: fl.135. 0.0
GUILLAUME VINCKE	: in meubilaire effecten	: fl. 30. 0.0
JAN BAPT. CARDOEN	: in linwaeten	: fl. 78. 0.0
PIETER DEJONGHE	: in meubilaire effecten	: fl. 8. 0.0
PIETER SEYNAEVE	: 56 ellen linwaet	: fl. 28. 0.0
JOSEPH DEVOS	: in linwaet, goudwerck, cleederen	: fl. 78. 0.0
MARIE JACOBA VINCKE	: cleederen, linwaeten ende effecten van menage	: fl.120. 0.0
CAROLUS LEENKNEGT	: in meubelen, huyscatheylen, cleederen ende linwaeten	: fl.108. 0.0
FRANCIS MESSIAEN	: in cleederen, linwaeten ende effecten van menage	: fl. 19. 0.0
THOMAS VANTOMME	: in cleederen, meubilaire goederen	: fl. 36. 0.0

Deze deklaratie van schade werd ondertekend op 6 september 1794 door P. Coucke J. B. Vandeputte, Guillelmus Loncke vanwege de gemeente en door de twee gewo-
ren landmeters J. Vermandere en J. Dufort.

Over de assignaten

De Franse staatskas was niettegenstaande militaire belastingen, opeisingen en inbeslagnemingen totaal ledig. Men moest dan ook zoeken naar een middel om aan de broodnodige fondsen te komen. Men vond dan ook dit middel en men gaf een soort waardepapieren uit, die men assignaten noemde. De Fransen beweerden dat de uitbetaling gewaarborgd was door de vele aangeslagen eigendommen en goederen van de kerken, de kloosters en de adel. Deze papieren zouden derhalve uitgewisseld worden tegen goud en zilver, op het ogenblik dat de nationale goederen verkocht werden.

Er werden assignaten uitgegeven van 50, 100 en 200 livres of frank. Aangezien de Franse staat met buitengewoon zware uitgaven te kampen had en steeds grotere nood had aan geld, gaf men altijd maar meer assignaten uit. Het spreekt dat na korte tijd de uitgave onafzienbaar de waarde van de nationale goederen overtrof. (64)

FRANSE MUNTEN VAN VOOR EN NA DE ASSIGNATEN.

MUNTEN VAN VOOR DE ASSIGNATEN.

Munten van Lodewijk XVI die geslagen werden tussen 1785 en 1793. Lodewijk XVI was de laatste regerende koning voor de Franse revolutie. Deze vorst stierf op het schavot.

MUNTEN NA DE ASSIGNATEN.

Deze munten zijn de eerste onder Napoleon. Ze werden geslagen tussen 1792 en 1806.

Tegen 100 livres gaf men in klinkende munt het volgende	
In 1794 : juni, juli	40 livres
juli, augustus	36 livres
augustus, september	33 livres
oktober, november	26 livres

Men kon dus nog enkel 1/4 van de waarde krijgen voor de assignaten

In 1795 : december, januari	19 livres
maart, april	11 livres
mei, juni	4-10 livres
juli, augustus	2-10 livres
september, oktober	1-15 livres
november, december	0-11 livres
en zelf	0-6 livres (65)

Daaruit blijkt overduidelijk dat de ontwaarding zeer vlug gebeurde en dat men uiteindelijk betaalde met waardeloze papieren.

De Franse wetten waren zeer streng en verplichtten iedereen de assignaten te aanvaarden aan hun volle waarde t.t.z. 100 livres.

Hier laten wij het besluit terzake volgen : "Het wordt aan alle inwoners, kooplieden en anderen verboden twee prijzen te stellen of assignaten te weigeren of te doen minachten op straf te worden aanzien als vijand van de republiek en in Frankrijk voor de revolutionaire rechtbanken te worden gedaagd en gevonnist."(66)

Alle klinkende munt in rijks- en gemeentekassen of banken moest ingeleverd worden en vervangen door assignaten. Notarissen, bankiers en allen die geld in bewaring hielden, moesten aan de hand van hun boekhouding alle klinkende munt uitwisselen tegen assignaten. (67)

Aldus klom de som van de uitgegeven assignaten tot 45 miljard.

Op 7 juli 1795 werden de assignaten ingetrokken en konden tot februari 1797 uitgewisseld worden tegen twee oordjes het pond t.t.z. 2 centiem voor 1,25 Fr. De verarming, door de assignaten veroorzaakt, nam nog ernstiger vormen aan door de steeds aangroeiende opeisingen. Hier volgt in ongewijzigde tekst de officiële vertaling van de wet voor de opeisingen : "Op 1 oktober 1794 werde de helft der subsistentiën in graenen, haver, hoy en stroy, in heel België en de overwonnen landen te vinden, in requisitie gesteld en aen de subsistentie der fransche legers geaffecteerd. Alle particuliere bezitters van pagtgoed,

landbouwer en propriëtaris zal gehouden zijn, aen de municipaliteyt te verklaren de quantiteyt der waeren die hij bezit en dit binnen de 48 uren die de publicatie van de tegenwoordige requisitie zullen volgen." (68)

Als gevolg van die wet werd op 16 november 1794 beslist welk minimum elke gemeente verplicht was te leveren. Dit was : 40 quintalen graan (omtrent 2.000 Kg.) 4 paarden en 30 quintalen voeder, 40 vesten en broeken voor de nationale uniform en 5 capotten. Daarbij nog 40 hemden, 40 paar kousen en schoenen. De levering moest in verhouding zijn met de grote van de gemeente. Voor Izegem was dit : 100 quintalen tarwe, 234 quintalen rogge, 80 quintalen haver, 149 quintalen hooi, 107 quintalen stroo.

Schoenen voor het Franse leger.

Uit wat voorafgaat weten wij reeds dat het Franse leger uitgehongerd en slecht gekleed ons land binnengevallen was. Men wilde dan ook voorzien in kleding en schoeisel. Op 31 december en 1 januari 1794-95 ontvingen leerlooiers en schoenmakers volgend besluit : "De Franse volksrepresentanten willende spoediglijk voorzien in de schoeying der verdedigers van het vaderland besluiten : Alle schoenmakers en al het leer bekwaem tot het maeken van schoenen, worden in requisitie gesteld voor den dienst der republiek tot er in de militaire magazijnen zullen geleverd en gefurniert zijn de quantiteyt van dry honderd duyzend paeren;" (69)

West-Vlaanderen moest zorgen voor de levering van 21.120 paar schoenen. Ook Izegem had zijn deel te leveren. In de betalingsrekeningen van de stad, vinden wij dat 13 schoenmakers betaald worden, voor de levering van 83 paar schoenen. Ze werden eerst in het jaar 1799 door de gemeente betaald. Wij zullen ons hier beperken tot een paar voorbeelden, maar alle schoenmakers die moesten leveren zijn bekend.

"Bij ordonnantie van de municipale administratie van het canton ende de gemeente van Iseghem zal de borger Devos, ontfangen der impositien deser canton, betaelen aen den borger Joseph Bossuyt, schoenmaker binnen de gemeente, de som van acht en twintig ponden parisis over leveringe van acht paeren schoenen, bij ordonnantie deser municipaliteyt gebeurt aen de fransche troupen.

..... aen den borger Pieter Dierick d'oude, koopman in leer binnen dit gemeente, de somme van ses en twintig thien schelen parisis, over leer voor het maeken van leerssen." (70)

Bij alles wat voorafgaat kunnen we slechts één bedenking maken, namelijk dat het land letterlijk leeggeplunderd werd. Men zwichtte voor niets. Men eiste of nam. De geschiedschrijver Pirenne schreef dan ook met stelligheid : "Om de vruchten te bekomen velde men de boom."

Op 21 december 1795 eiste men in onze provincie de levering van 2.000 hoornbeesten en 5.000 schapen. Voor Izegem betekende dat 5 hoornbeesten en 13 schapen.

De bevolking sloot zich vol bitterheid in zich zelf op en kon niet verder dan berusten in steeds weer nieuwe opeisingen.

De nieuwe tijdrekening.

De gregoriaanse tijdrekening werd vervangen door een republikeinse kalender. Het jaar zou nu beginnen met de nachtevening van 22 september en was verdeeld in 4 jaargetijden van drie maanden. Elke maand telde 30 dagen. Dat maakte 360 dagen voor het jaar. De 5 of 6 dagen die dan overbleven werden afzonderlijk gesteld en droegen oorspronkelijk de naam Sans-cullottides maar kregen later de naam, Complémentaires. Elke maand bestond uit 3 decaden (10 dagen). Die dagen droegen ook een naam : primidi, duodi, tridi, quarti, quintidi, sextidi, septidi, octidi, nonidi en decadi.

De dag decadi was om zo te zeggen de nieuwe zondag en dus ook de rustdag. Dit bracht mede dat men op zon- en feestdagen gewoon moest blijven werken, tenzij deze dagen op een decadi vielen. Het volk sprak dan ook van een republikeinse zondag.

Het eerste jaar van de republiek liep van 22 september 1792 tot 16 september 1793. Het tweede jaar liep van 22 september 1793 tot 16 september 1794, enz.. Ook de maanden kregen een republikeinse naam;

De herfstmaanden eindigden op AIRE : Brumaire (nevelmaand), Frimaire (vorstmaand), Vendémiaire (wijnmaand).

De wintermaanden eindigden op OSE : Nivose (sneeuwmaand), Pluviose (regenmaand), Ventose (windmaand).

De lentemaanden eindigden op AL : Germinal (spruitmaand), Florial (bloei-
maand), Prairial (weidemaand).

De zomermaanden eindigden op OR : Messidor (oogstmaand), Thermidor (warmte-
maand), Fructidor (vruchtmaand).

Dit kalender zou 13 jaar in gebruik blijven. Bij dekreet van Napoleon op 9 september 1805 werd het afgeschaft en de oude tijdrekening werd ingevoerd op 1 januari 1806. Uit verschillende dokumenten in het archief, kunnen wij met zekerheid besluiten, dat het Izegems bestuur niet haastig was om rekening te houden met de republikeinse tijdrekening. Eerst in de raadszitting van 11 mei 1798, vinden wij bv. iets over de aanpassing van de marktdagen. Op bevel van de Franse overheid werden de marktdagen gesteld op elke quartidi en nonidi van de decade. Er verscheen trouwens een besluit over de weekmarkten, in elke gemeente. Hier laten wij het volgen: "*Gezien het besluit... begeerende van door algemeyne maetregels een order en over-een-komste te stellen onder alle markten, de eetwaren te doen opkomen en gelyckelyk te verdeelen en regels van policie die kwaedwilligheyd en den fanaticismus reeds noodzaakelyk te gebieden; De commissaris van de uytwerkende magt gehoord, Besluit hetgene volgt;....*" (71)

Hier volgden de artikelen van het besluit :

Artykel I : de markten zijn gesteld op volgende maniere.....

Alle bestaande markten werden genoemd met aanduiding van de dagen waarop ze gehouden moesten worden.

Voor Izegem stond er : "*Markt op den vierden en negenden van de decade.*"

Al degenen die koopwaren zouden aanbieden op de vroegere marktdagen zouden vervolgd worden. Bij vervolging motiveerde men met het volgende : "*Ayant embarrasé la voie publique*". De politie was verplicht om overtreders te vervolgen, met als drogreden dat men het openbaar verkeer hinderde. (72)

Er waren tal van moeilijkheden door het invoeren van die nieuwe marktdagen. Het stadsbestuur deed allerlei pogingen om opnieuw de oude marktdagen te mogen gebruiken. Men schreef naar de centrale administratie, om te zeggen dat men alles geprobeerd had om de nieuwe marktdagen te doen slagen, maar dat men er niet in gelukt was. Men zegde dat de markten geen bezoekers hadden, geen verkopers en geen kopers. Dat zou leiden naar de stagnatie van handel en nijverheid. Men smeekte derhalve om opnieuw te mogen markt houden op de oude dagen. (*BIJLAGE 4*)

Het lag echter niet alleen aan het veranderen van marktdagen dat er geen handel kon gedreven worden. Door gedurige opeisingen was er vaak een tekort aan granen en aan andere koopwaren. Izegem zag zich verplicht geen bakkers, molenaars en vreemdelingen toe te laten op de graanmarkten voor 12.30 uur. Aldus kon men vermijden dat al het graan verkocht werd vooraleer de gewone mensen een kans kregen. (73)

Naast de gewone weekmarkt had Izegem in die tijd ook een bekende paardenmarkt, waarvoor men nu ook nieuwe data moest vaststellen. Wij vinden in het stadsarchief een betaling aan de Gentse drukker J. Vanderscheuren om in het Gents nieuwsblad volgende advertentie te laten plaatsen :

"De municipale administratie van de gemeente ende canton Iseghem, departement van de Leye, voorkomt het publicq, dat er binnen dit gemeente ende canton gelijk voordeesen zullen gehouden worden twee feesten van Jaer- ende peerdmerkten, jaerlijks, dewelke voortaan, ingevolge de nieuwe fixatie ofte bestemming zullen plaetse hebben, te weten : d'eerste op 9 brumaire (30 oktober 1798) ende tweeden 15 Ventose (5 maart 1799). Nodigde te dien einde van de zelve te commen bijwonen alle coopliden ende andere met Bestaelen ende voordere koopmansgoederen van alle slag gemaect, dat zij zullen genieten van de noodige bescherminge ende gelijke versekerheyd, biddende haere burgers van aen deese tegenwoordig te willen geven alle veropenbaerheyd, zulks als syn aengelegenheyd vereischt.

Gedaen te Iseghem, in sittinge van den 7 vendémiaire 7e jaer (28 september 1798) der république.

Ondertekende : Ameye, president; Jacobus Dewulf; J. B. Vandewalle; commissarissen municipael ende Clement, secretaris." (74)

De municipaliteit vergaderde op de decadi en septidi van elke decade.

Sluitingsuur van de herbergen.

Het Izegems bestuur was er zich van bewust dat de stemming onder de bevolking steeds meer gespannen was. Vrezende voor moeilijkheden en op aandringen van hogerhand, nam het Izegems bestuur op 12 thermidor jaar 6 (30 juli 1798), het besluit het politieuur te stellen op 10 uur. Overtreders zouden gestraft worden met een boete, gelijk aan het inkomen van drie dagen werk. (75)

De herbergiers kregen een reglement, dat ze in hun herberg moesten uithangen. Het werd gedrukt op 50 ex. en bevatte 19 artikels. Ze moesten aangifte doen van alle personen die bij hen kwamen logeren, met aanduiding van, naam, voor- naam, stiel en laatste verblijfplaats. Ze mochten in geen enkel geval iemand aanvaarden zonder pasport of bewijs van onbesproken gedrag. Als ze personeel aanwierven, moesten ze daarvan aangifte doen binnen de 24 uur. Hotelhouders moesten daarbij een register houden met naam en voornaam van overnachters en met datum van aankomst en vertrek uit hun inrichting. Dit register moest om

de 15 dagen ingeleverd worden op het secretariaat en moest ter inzage gegeven worden telkens men het vroeg. Er werd zeer streng toezicht gehouden op het sluitingsuur. (76)

Uiterst uitzonderlijk werd een toelating gegeven om langer open te houden. Daarover vonden wij slechts één officiële toelating : "Toelating wordt gegeven aan de herbergier François Berlamont om langer open te blijven ter gelegenheid van Emelghem kermis, mits de belofte slechts burgers toe te laten op de dansavond, die eerlijk zijn en van onbesproken gedrag." (77)

Franse cocarde.

Alle inwoners werden ertoe verplicht de Franse cocarde te dragen. Velen verwaarloosden dit voorschrift. De Franse overheid verplichtte de gemeente volgende plakbrief uit te hangen :

"Les commissaires municipales du canton d'Iseghem à leurs administrés,

Citoyens,

Plusieurs d'entre vous, soit par oubli, soit par malveillance, négligent de porter la cocarde, outre c'est montrer peu d'attachement au gouvernement républicain, ceux-là s'exposent à des peines corporelles, qu'ils n'éviteront pas à l'avenir. La loi du 27 thermidor, an II les condamne à 8 jours de prison, mais pour que personne ne fasse prétexte, cause d'ignorance, nous vous invitons pour la dernière fois à ne pas négliger de porter la cocarde. Ceux qui dorénavant n'en seront pas porteur seront traduit devant le directeur du jury de Courtrai et punis conformément à la loi.

Salut et fraternité,

*Sign. P. Ameye, président; A. Berlamont, Jacobus Dewulf, J. B. Vandewalle;
Comere et clement, secrétaire." (78)*

Wij zien hier dat de Franse commissaris Comere de plakbrief liet mede ondertekenen door de leden van het Izegems bestuur. Onze bevolking betoonde dus helemaal geen geestdrift voor het dragen van dit uiterlijk teken van fransgezindheid. Men werd echter wel bevreesd voor die dreiging met straffen en velen droegen dan ook een klein stukje stoffe op hun hoed waarop zeer vaak de kleuren niet eens meer te herkennen waren.

De plaatselijke overheid ergerde zich over die houding en Comere was uiterst ontevreden. Daags voor de Boerenkrijg, die onze stad overhoop zou zetten (25 oktober 1798), werden volgende voorschriften afgekondigd :

- "1. In het canton Iseghem mag er geen cocarde gedragen worden die kleiner is dan een geldstuk van 5 centiemen. (79)
 2. De drie kleuren van de cocarde moeten goed zichtbaar zijn en te onderscheiden.
 3. De politie-commissaris en de veldwachter zijn gelast met de uitvoering van deze bepalingen, die in de vlaamsche taal zullen worden afgekondigd en aangeplakt moeten worden op de gewone plaatsen. (80)
- (BIJLAGEN 5, 6 en 7) (81)

De bevolking was bang voor harde maatregelen, maar was ook vol bittere gevoelens. Sommigen waren zelf gereed tot actie tegen de Franse bezetting. Daardoor en mede door veel andere plagerijen kende Izegem van 26 tot 29 oktober 1798 zijn Boerenkrijg.

De Boerenkrijg te Izegem.

De hatelijke conscriptie, die op 4 september 1798 werd uitgevaardigd in onze gewesten en waarover wij dieper zullen ingaan in een ander deel, wekte grote mistevredenheid en zelf troebelen in midden-West-Vlaanderen.

Een omzendbrief van het bestuur van het Leie-departement (27sep.1798), verplichtte de municipaliteiten zo vlug mogelijk lijsten op te stellen van alle dienstplichtigen tussen 20 en 25 jaar. Al deze dienstplichtigen moesten zelf hun namen opgeven, anders werden ze gerekend bij de eerstenklasse en moesten dan ook eerst optrekken naar het leger.

Te Izegem legde men veel administratieve ijver aan de dag en reeds op 10 oktober stuurde men de lijst met de namen van de conscrits, die tot de eerste klasse behoorden, naar Brugge. Die lijst bevatte de namen van 84 jonge mensen. (82) Men kan best begrijpen dat deze jongelingen in permanente vrees leefden elk ogenblik te worden opgeroepen. Vrees en verbittering schiepen een atmosfeer van opstandigheid en zouden leiden tot troebelen die men kan noemen : "De Boerenkrijg te Izegem".

Aan de hand van brieven van de Franse commissaris Comere, gericht aan het centraal bestuur te Brugge of aan Beke, Directeur du jury, te Kortrijk, evenals uit verslagen van de Izegemse municipaliteit, kunnen wij gemakkelijk de gebeurtenissen, die zich in oktober te Izegem afspeelden, weder samenstellen. P. Declercq schrijft : "Voor geen enkele gemeente in West-Vlaanderen, kon tot

nog toe een zo direct beeld van die beroerde dagen worden samengesteld"(83)
De gemoederen waren volop aan het gisten en in de week van 10 oktober werden talrijke conscrits in het geheim uitgenodigd tot een vergadering, die zou doorgaan in de herberg "Sint Pieter" op zondag 14 oktober. Die herberg werd gehouden door Jan Rousseau. (84)

Volgen wij nu stap voor stap de evenementen.

Zondag 14 oktober.

Geheime vergadering. Talrijke opkomst van Izegemse jongelingen en onbekenden uit de aangrenzende kantons. Het was een onvermoed succes. Woordvoerders uit Ledegem en Geluwe spraken over verzet, dat moest doorgaan op de eerstvolgende decadi (21 oktober 1798). De aanwezigen waren vol geestdrift. Men rukte elkaar de Franse cocarde van de hoed en men besloot om binst de nacht dreigbrieven te verspreiden.

's Anderendaags vond citoyen Ameye, op de deur van zijn woning in de Kerkstraat, een dreigbrief geplakt. Men zou zijn huis in brand steken, als hij het durfde wagen de eerste conscrit te doen vertrekken.

Reeds op de dag van de vergadering, 14 oktober, werd Comere op de hoogte gesteld van de samenzwering. Er waren immers op die bijeenkomst twee aanwezigen, die tegen de sprekers verkeerdt reageerden en daardoor moeilijkheden ondervonden. Zij verklikten dan ook het opzet aan Comere.

De politiecommissaris Pierre Van Wtberghe moest alle mogelijke inlichtingen trachten in te winnen en ging dan ook enkele getuigen onderhoren. Pieter Misselin, wonende op de wijk "De Mol", werd aangehouden als een van de opruiers. Hij werd overgebracht naar het "Maison d'arrêt" van de correctionele rechtbank van Kortrijk. (85)

Uit volgend schrijven blijkt dat Comere in angst leefde en de geschapen toestand met grote spanning volgde : " De concriptiewet is niet van aard om in het canton Izegem een gemakkelijke uitvoering te vinden. Deze wet wordt immers algemeen op gemor onthaald. Dreigbrieven worden in de gemeente verspreid. Zou het niet mogelijk zijn gedurende enkele dagen drie of vier soldaten van het garnizoen te zenden ? Het ware een wijze voorzorgsmaatregel, ofschoon ik het gevaar niet nakende vind. Want een voorbeeld van aanhouding werd reeds gesteld, dat ongetwijfeld vrees zal weten in te boezemen" (86)

15 oktober.

Langs de baan Ingelmunster - Kortrijk kon Pieter Misselin de gendarm, die hem naar Kortrijk moest brengen, verschalken. Hij vluchtte in het veld en kwam er aldus toe te ontsnappen.

16 oktober.

Directeur Beke kwam te 3 uur in de morgen te Izegem aan met zes gendarmen en een officier. Hij wilde een grondig onderzoek instellen naar de ontvluchte Misselin. Huiszoekingen werden ondernomen maar brachten geen resultaat. Talrijke personen, waarvan men dacht dat ze de vergadering in "Sint Pieter" hadden bijgewoond, werden ondervraagd. De gendarm, die Misselin had laten ontsnappen, beweerde dat zeven mannen, gewpend met pistolen, hem hadden overvallen. Ze hadden vijf kogels gelost en hij had met zijn sabel één van de aanranders gekwetst aan de schouder. Tijdens die schermutseling was Misselin er in geslaagd te ontvluchten.

Intussen troffen de Boerenkrijgers van Midden-West-Vlaanderen maatregelen voor een geregelde opstand tegen de Fransen.

17 oktober.

Comere meldt aan directeur Beke van Kortrijk, dat een samensholing van Brigands is opgemerkt aan de wijk "Abeele". Daar bleven ze wachten, beweerde hij, op een groep van 200 man die zich verzamelde nabij het kasteel van Rumbeke aan de herberg "De vijfwegen". Hij schrijft : *"On a vu un individu la cocarde noir au chapeau et même un plumet noir"*. (84)

Dringend vroeg Comere om militaire hulp.

Om 19 uur kwam dan ook uit Kortrijk een groep van 25 infanteristen te Izegem aan. Ze gingen op verkenning tot aan den "Abeele", maar vonden er niets verdacht. In de herberg "Den Abele", bij Petrus Vanneste, gingen ze een glaasje drinken en keerden dan onverrichterzake naar Izegem terug. Wij vonden volgend kwijtschrift : *"Aen Petrus Vanneste, herbergier bij den abele...over thaire tsynen huysede gedaen...ten tyde der brigandage alhier, immers tot observeren ende dispensereren, was het mogelijk, der geseyde opcommende brigands."* (87)

Middelerwijl was Izegem, langs de kant van Rumbeke, ingenomen en bezet door een bende van zeven tot achthonderd Brigands.

Comere stooft vol ijver met vijf man naar de grens met Rumbeke toe. Hij stoot-

te op een voorpost en had de handen vol om zichzelf te verdedigen. Comere en zijn soldaten vuurden wat ze konden en twee Brigands vielen neer. De voorpost week achteruit en werd achtervolgd door de Fransen. Ze moesten echter die achtervolging staken en naar Izegem vluchten, want ze dreigden omsingeld te worden en de Franse sergeant gaf de raad onmiddellijk te vluchten. In Izegem aangekomen liep Comere met zijn knecht naar de pastoriĳ, waar hij met zijn vrouw, kinderen en moeder woonde. Hij bemerkte echter dat de Brigands reeds lelijk huis gehouden hadden in zijn woning en verborg zich in het struikgewas om dan weg te sluipen naar een woning waar hij zich kon verschuilen.

De vrouw en het kind van Comere had men naar het gemeentehuis gebracht om ze daar als gijzelaars te houden.

Op de grote markt hakten de Brigands de vrijheidsboom neer. Een groep mannen beukte de deur van het gemeentehuis in. Ze namen de twee vlaggen van het kanton mede. Gewapend eisten ze van Silvester Vermeulen, waard van het Gemeentehuis, de sleutel van de archiefkast. Die sleutel werd echter niet gevonden en men brak dan maar de archiefkast open. Een deel van de registers werd op de binnenkoer verbrand. De nieuw aangelegde bevolkingsregister, waarin zich de namen van de conscripts voor het jaar 7 bevonden, verdween in de vlammen.

(88) (BIJLAGE 8)

De Brigands vertrokken ook naar Joseph Callens, horlogemaker, en naar juffrouw Coleta Ameye, zuster van de president, om de sleutel van de klokketoren op te eisen. Ze kwamen echter zonder sleutel terug. Die dag kon de alarmklok niet luiden.

Tegen 14 uur vertrokken de Brigands in de richting van Ardoois, waar een chef van de Brigands verbleef, namelijk Jean Renier. Later zou het bestuur van Izegem een schrijven ontvangen waarin gezegd werd dat die chef zich nog in Izegem bevond en waarin men aandrōng op een streng onderzoek naar deze verrader. (BIJLAGE 9)

Toen het geweld wat geluwd was, kwamen de vrouw, de kinderen en de moeder van Comere, hem bezoeken in zijn schuilplaats. Achteraf vonden ze hun huis gans overhoop gehaald. De bibliotheek, waar hij zeer aan gehecht was en die zeldzame boeken bevatte, was vernield. Registers, archiefboeken en andere stukken lagen verscheurd op de straat. Linnen, juwelen en al wat enige waarde had, was verdwenen. Comere, die zich te Izegem niet meer veilig voelde, nam om 16 uur met zijn familie de wijk naar Kortrijk.

26 oktober.

Rond tien uur in de voormiddag gaven drie inwoners het teken tot samenscholing. Op de markt werden enige schoten gelost. Enekele mannen gingen naar de kerk en braken het deurslot van de toren open. Kinderen, die op het kerkplein stonden te kijken, deden ze roepen : "Leve de keizer !". De alarmklok werd geluid van kwart over elf tot 14 uur en de straten liepen vol volk. De Brigands begaven zich naar de vrederechter Guillaume Verstraete op de Korenmarkt en eisten de wapens, die de inwoners hadden moeten inleveren. Hij werd verplicht enkele mannen te vergezellen naar Petrus Devos, ontvanger van belastingen. Daar namen ze al het geld van de gemeente mede. Vervolgens gingen ze naar de Gentsestraat, bij de gewezen hoogbaljuw Petrus Joseph Coucke. Deze moest met hen mede en toen ze pastoor Samuël Delaere uit de blekerij Christiaen Strobbe, waar hij zich verscholen had, gehaald hadden, gingen ze met beide hoogwaardigheidsbekleders naar de kerk. Langs hun doordocht riepen vele mensen : "Leve de keizer !". De klokken gingen aan het luiden en de beiaard speelde. Brigands uit Ingelmunster hadden de Franse gemeentevlag medegebracht. Ze werd verbrand voor het gemeentehuis, onder de toejuichingen van een opgewonden publiek.

De belleman moest door de straten trekken en de mensen vragen de vuurwapens, die ze gebeurlijk nog in hun bezit hadden , af te staan aan het verzet.

Al de municipalen werden opgeroepen om 's avonds op het gemeentehuis te verschijnen, met de dreiging dat men anders hun huis zou uitplunderen. De gewezen hoogbaljuw Coucke trachtte de gemoederen te bedaren en stelde zich borg voor het leven van president Ameye, die op het gestelde uur op het gemeentehuis verscheen. Er was een macht van volk samengestroomd en Ameye werd op een luidruchtig gejuw onthaald. Men besliste tot zijn arrestatie en bracht hem als gevangene over naar het Grauwzusterklooster, dat door de Brigands was ingenomen. Coucke gebruikte zijn invloed om hem te bevrijden en onder huisarrest te zetten in zijn eigen huis in de Kerkstraat. Eerst drie en later acht man hielden het huis bezet, aten en dronken en toonden zich de meester in het huis.

27 oktober.

Te één uur in de nacht verlieten de Brigands het huis van de president. Een Brigand, komende van Zwevezele en voorzien van een trommel, kwam verwittigen dat er gevaar dreigde en dat het beter was de stad te verlaten. Reeds om 8 uur in de morgen liep het gerucht, dat een detachement Franse soldaten de gemeente

Kachtem aan het uitplunderen was. De noodklok werd geluid en de Brigands vertrokken in de richting van Kachtem.

28 oktober.

Een compagnie infanteristen vertrok uit Brugge om de bezetting van Kortrijk te helpen. Tussen 9 en 10 uur kwamen ze te Ingelmunster voorbij. Geheel de streek was in beroering. Mannen van Izegem, Kachtem, Emelgem, Ingelmunster en nog andere gemeenten wapenden zich met alles wat ze konden vinden : fusieken, pistolen, zeisen, knotsen en messen. Ze achtervolgden de Fransen langs de steenweg naar Brugge tot aan "Kuurne frans". De commandant van Kortrijk deed een uitval met 100 soldaten ruiters en 150 infanteristen en snelde de compagnie ter hulp. De Fransen waren razend van woede. Overal werd er geschoten en veel onschuldigen werden vermoord. Wij lezen daarover het volgende : "Men heeft begraven te Izegem 27 mensen, te Ingelmunster 33, te Lendeledede 11, te Kachtem 6, te Emelgem 4 en te Kuurne 6." (89) De Fransen kwamen over Ingelmunster naar Izegem en zaaiden dood en vernieling.

In een dagblad van 9 juli 1798 lezen wij wat volgt : "De Fransen ondervroegen het volk om te weten waar de klokkenmeester woonde. Ze kwamen bij Joseph Callens en wilden hem gevangen nemen, omdat hij alarm geklept had. Hij zegde dat hij daar geen schuld aan had, dat hij uit zijn huis niet geweest was en ook geweigerd had te luiden of de sleutel aan de oproerlingen te geven. "Men heeft " zegde hij "de deur van de klokketoren opengebroken" en hij toonde de sleutel die nog in zijn bezit was. Door het slecht weder waren de wegen buitengewoon vuil.. De soldaten doorzochten het huis Callens en vonden zijn schoenen net en droog. Ze geloofden de man, gingen naar de toren en vonden inderdaad de deur opengebroken. Ze lieten Callens met vrede." (90)

Terwijl de soldaten nog op straat waren, zag Callens een zekere Storme uit zijn huis komen. De Fransen wilden hem met hun bajonet het hoofd afhakken. Storme viel op de knieën en smeekte om genade en terwijl hij op de knieën lag hakten ze hem de hand af. (91)

De Fransen, vol woede en wraakzucht, wilden Izegem in brand steken. Het stroo werd gereed gelegd op de markt en de inwoners zaten vol angst. Er is maar een persoon die ons kan redden meenden de mensen en dat is : "Madame van de advocaat". Ze verbleef in de Brugstraat en was franssprekend. Ze was de vrouw van advocaat Charles Maes en heette Caroline Jardin. Haar eigenlijke woning stond in de Markt-

30 oktober.

Het geweld geluwd zijnde, besloot het municipaal bestuur bijeen te komen in buitengewone zitting. Ze stelden een proces-verbaal op van de gebeurtenissen, die aldus eindigde : "*Désignation des chefs et coupables de la révolte : Louis Vanhaverbeke, tisserand; Jean Renier, mendiant; Pierre Parmentier, menuisier; Eugène D'Haese, chapelier; Jean Baptiste Huysentruyt, marchand de fil.*" (95) Nog dezelfde dag bracht de gemeentebode dit verslag naar Brugge. De municipaliteit herplantte de vrijheidsboom.

31 oktober.

Met slaande trom trokken 120 Brigands, komende uit de richting Ardoois, rond 9 uur 's avonds Izegem binnen. Ze stelden wachten op in de straten en hakten maar nog eens de vrijheidsboom om. Hun commandant, "qui parlait français et allemand et qui fut le même des autres invasions" zo zegt het rapport, ging naar het huis van president Ameye. Hij trof er alleen juffrouw Coleta Ameye en eiste er geld, linnen en klederen. Uit de kelder haalde men wijn en andere dranken. Ze bleven er drie uren schinken en drinken. (96)

Bij advocaat Maes eisten ze geld, een frak en zijden vest. Ook nog in andere huizen werd geld geëist. Vermeulen, de baas uit het gemeentehuis, moest hun het huis van de vrederechter tonen. Ze trokken er binnen en dreigden het huis in brand te steken. Het bleef echter bij een doorzoeken van het huis en het medenemen van een heoveelheid kledingsstukken. Geheel de nacht stoorden ze de bevolking en gaven bevel aan de inwoners om een lantaarn te laten branden aan deur of venster. Door de deur van François Berlamont en van de gezusters Dujardin schoten ze een kogel af. Rond 7 uur in de morgen verlieten ze Izegem om te vertrekken in de richting van Sint Elooï's Winkel.

Izegem had de rouw te dragen over volgende 9 burgers die door de Fransen gedood werden :

1. Franciscus Messeyne, gehuwd, 50 jaar.
2. Gregorius De Meyere, gehuwd, 33 jaar.
3. Jacobus Rosselle, weduwnaar, 64 jaar.
4. Gregorius Verhulst, ongehuwd, 23 jaar.
5. Gulielmus Albertus Renier, gehuwd, 48 jaar.
6. Joannes Parmentier, ongehuwd, 28 jaar.

7. Joannes Neirinck, gehuwd, 54 jaar.
8. Petrus Berlamont, ongehuwd, 51 jaar.
9. Joannes Antonius Ferdinandus Storme, ongehuwd, 23 jaar.

Een muursteen in het portaal van de kerk te Izegem, draagt de namen van die negen mannen die vielen omdat ze het Franse juk wilden afwerpen.

Een ander gevolg van deze troebelen was dat er te Izegem veel schade berokkend was. De stad werd dan ook door het "Tribunal civil" te Amiens veroordeeld tot schadevergoedingen.

Comere, de zwaarst getroffene, eiste een som van 9.930 Fr. Izegem vond die som nogal hoog en stelde in een schrijven aan de onderprefect voor, dat vijf of zes ingezetenen van de stad zouden samen komen met Comere om de zaak in der minne te regelen en dit op een dag bepaald door de onderprefect. (97)

Volgende schadevergoedingen werden definitief vastgesteld :

Aan Comere, de Franse commissaris :	8.593,50 Fr.
Mevrouw Comere kreeg :	1.200,00 Fr.
Pierre Ameye, de president :	1.034,00 Fr.
Silvester Vermeulen :	311,50 Fr.
Pierre Devos :	120,00 Fr.
Guillaume Verstraete :	52,00 Fr.
Charles Maes, advocaat :	118,50 Fr.
Benoit Renier :	79,10 Fr.
François Logé :	114,50 Fr.
Pierre Van Wtberghe :	274,50 Fr.
Jan Baptiste Vandewalle :	72,00 Fr.
Joseph Tanghe :	438,00 Fr.
Louise Ameye :	245,00 Fr.
We. Joseph Legrand :	150,00 Fr.
Antoine Berlamont :	63,00 Fr.
J. Vervenne :	100,00 Fr.
Vernielingen raadszaal gemeente :	348,00 Fr.

In het totaal moest Izegem de som van 13.348,85 Fr. betalen. (98)

1 november.

De gemeente herplantte voor de laatste maal de vrijheidsboom, nu de rust

hersteld was. De municipaliteit wilde nu ook een goede indruk maken op het centraal bestuur en om elke verdenking van aktieve medewerking aan de opstand weg te nemen, schreef men het volgende : "*l'Arbre de la liberté est replanté. Depuis lors notre canton jouit de la plus parfaite tranquillité et le meilleur esprit et l'harmonie absolue règne entre ses habitants, qui sont on ne peut plus indignés sur les brigands.*" (99)

Intussen zat het bestuur lelijk in de knoei, want men beschikte niet over het nodige geld voor het betalen van bovengemelde schadevergoeding. De stad kon uiteindelijk het nodige geld lenen aan enige burgers, met de belofte alles terug te betalen na de inning van de belastingen. (100)

Acht Izegemnaren werden aangehouden en nog tien anderen opgezocht. Het gerecht van Doornik veroordeelde er vijf tot de doodstraf. Voor één onder hen vroeg het stadsbestuur genade. Het betrof Jan Baptist Huysentruyt. (101)

Het stadsbestuur richtte ook een schrijven aan de verdediger van Huysentruyt waarin gevraagd werd aan de veroordeelde een copie te willen overhandigen van het smeekschrift, dat de stad op 9 november 1798 gericht had aan de commandant de la place de Courtray. In hetzelfde schrijven staat ook te lezen dat de patrouille, om de orde te handhaven, de brigand Eugène D'Haese heeft aangehouden. Deze co-chef van de Brigands werd onder streng geleide overgebracht naar Kortrijk. (102)

De conscriptie te Izegem.

Als de wet op de conscriptie en een hele reeks andere moeilijkheden voor de bevolking oorzaak waren van de Boerenkrijg, moeten wij vaststellen dat onder Napoleon er nooit meer gewaagd werd te protesteren of in verzet te komen. Dit wil echter nog niet betekenen dat de mensen instemden met de conscriptie. Het verzet groeide nu in een andere vorm. Er waren vaandelvluchtigen, dienstweigeraars en soms waren er zelfs jongens die uit angst of bitterheid tot zelfverminking. Wij vonden onder ander dat een conscript Nr 27 van het jaar 1807 zich waarschijnlijk vrijwillig verminkte om te kunnen vrij komen. In een schrijven van de Franse overheid staat dat bij hem een schot in het linkerbeen vastgesteld werd en men verzocht de gezagsdragers van Izegem hem goed in het oog te houden omdat men hem verdacht zich zelf te hebben verminkt. (103)

Aan de hand van de volledige dokumentatie over de militie in het archief van de stad, zou men een grondige studie kunnen maken over de conscriptie.

Men vindt er de volledige lijsten van de conscrits voor de verschillende klassen, lijsten van gereformeerden, deserteurs en dienstweigeraars alsook brieven en besluiten van de meiers, de onderprefect en de prefect.

Om een bepaald gedacht te geven over die zaak, zullen wij ons beperken tot het voornaamste.

Vanaf 1798 gebeurde de inlijving door loting. De gemeentebesturen waren verplicht elk jaar de lijsten op te maken van de jongelingen tussen de 20 en de 25 jaar. Die jongens waren verplicht zich zelf aan te melden op het gemeentehuis. De lijsten werden dan doorgezonden naar de onderprefect die de namen van de conscrits uit de gemeenten alfabetisch liet rangschikken. Elke gemeente ontving zulk een lijst en moest deze uithangen, opdat allen er kennis zouden kunnen van nemen. Velen verzuimden het zich te laten inschrijven en bij de gemeentebesturen was er in het begin wel enige slordigheid terzake. Deviry, prefect te Brugge liet dan ook een besluit verschijnen, gesteld in beide talen, met het doel de wet op de conscriptie te verzekeren. (BIJLAGE 10)

Uit de lijsten werden dan de nodige mannen door loting aangeduid. De loting als dusdanig was in zekere zin een democratische manier om de dienstplichtigen aan te duiden. Schandalig was echter het feit dat men een plaatsvervanger kon kopen binnen de vijf dagen na de definitieve aanstelling als conscrit. Dit was nooit mogelijk voor gewone mensen en viel alleen te beurt aan rijkemanskinderen. Gewoonlijk werd een notariële akte opgesteld om de betaling van de plaatsvervanger wettelijk te regelen. Alles werd in zulke akte voorzien. Wij vonden zulk een akte getekend Debal en het lijkt ons wel van belang dit dokument eens te doorzien. (BIJLAGE 11)

Een plaatsvervanger kopen kostte tussen 2.000 en 4.000 Fr. Wat in die tijd een zeer hoge som was. Bedenken we maar dat men voor 2.000 Fr. een gewoon huisje kon kopen.

De mannen, die een slecht nummer getrokken hadden, moesten op een bepaalde dag zich naar Kortrijk begeven om er gemeten en onderzocht te worden door de rekruteringsraad. (BIJLAGE 12)

Om aangenomen te worden in het leger moest men lichamelijk gezond verklaard worden en 1,544 m. lang zijn. Wie zich niet aanmeldde, werd aangezien als deserteur. Uit alles blijkt overduidelijk dat er tamelijk veel dienstweigeraars

waren. Het volgende schrijven van Comere, geeft ons enig gedacht over de gesteldheid van de conscrits en van de overheid :

"Den civilen commissaris genaemt door de centrale administratie van het Departement der Leye om het vertrek der ingeschrevenen te bevoorderen. Aen d'opgeschrevenen der tweede en derde classe van 't canton van Iseghem door het lot aangewezen om zig naer het leger te begeven,

Borgers,

Sedert langen tijd heeft de wet gesproken maer gylieden luystert naer haere stemme niet. Alle uytstellen zyn verschenen ende uwe ongelukken staen te beginnen indien gylieden uw niet spoedig aen en bied. Doolende, vluchtende alle oogenblikken verschrikt van aengehouden te worden, wat staet ulieden over te komen ? Welk sal de schrikkelykheyd van u lot weesen. De militaire executie, het gevangen nemen van uwe ouders zullen uwe ellende nog vermeederen. Och komt, komt en stelt niet meer in gevaer alle hetgene dat ulieden zoo lief is, ende u eygen zelve aen gelyke ongelukken. Ende gy opgeschrevenen nog niet aangewezen om op te trekken gedenkt dat het van uw belang is, dat de gone die eerst door het lot aangewezen geweest hebben zig gehoorzaam toonen aen de wet, want indien zy zig verbergen, indien zy zig niet aanbieden, welhaest zal het uwen toer weesen, klaegt dan aen de ingeschrevene die gy kent, om u eygen zelve te bevryden (104)

Herhaaldelijk werd op allerlei manieren aangedrongen om in dienst te treden, ook door de plaatselijke overheid. Al deze oproepen gaven geen voldoening en Picquet de onderprefect van Kortrijk schreef op 29 januari 1806 : " Bijna alle weigeraars zijn uit de landelijke gemeenten, wat bewijst dat ze gemakkelijk een schuiloord vinden. Wij vinden het triestig altijd nieuwe te moeten aanduiden. Wij zullen nog gedwongen worden zelfs conscrits aan te duiden, die in de loting een gunstig nummer getrokken hebben. Ik zal maatregelen moeten treffen tegen de openbare bedienden, de politie en de veldwachters die schuldig zijn aan onverschilligheid en slordigheid." (105)

Uit dit schrijven leren wij dat de ouders konden verantwoordelijk gesteld worden, indien hun jongen zich niet aanmeldde. Ze werden dan overgebracht naar de gevangenis van Kortrijk (Wet van 8 Fructidor 1805). Bij zulke ouders zette men soldaten op logement. Men noemde die soldaten, garnisaires. Waren het solvabele

ouders, dan moesten ze eten en logement verstrekken en daarbij nog drie Fr. per dag geven aan de garnisaires. Waren die ouders onbemiddeld dan vielen ze ten laste van de gemeente. De armendis werd verbod opgelegd steun te verlenen aan behoeftige ouders van voortvluchtigen en dienstweigeraars.

Onze jongens, fransonkundig, kwamen in gemengde eenheden met soldaten uit allerlei landen en taalgemeenschappen. Sommige jongens deserteerden onderweg. Wie in zijn poging tot desertie gesnapt werd, moest men fusilleren, twee kogels in het hoofd, twee in de borst en twee in de buik. De refracteurs, die men gedurig opzocht, werden als men ze kon aanhouden naar een strafbataljon gezonden. Ze droegen maar een halve uniform en kregen maar een half rantsoen. Ze geleken eigenlijk meer aan galeiboeven.

Van de soldaten uit West-Vlaanderen zijn er in het rijksarchief 300 brieven bewaard, die ons een gedacht geven van het lijden onzer jongens. Ze vroegen voor hen te bidden, missen te laten lezen en bedevaarten te doen. Dit waren brieven die gezonden werden door de conscrits naar hun ouders. Die brieven dienden als bewijs dat ze in werkelijke dienst waren. Ze zonden dan die brieven naar Brugge als bewijs. Wij vonden ook een twintigtal brieven in het archief te Izegem. In het laatste deel van dit werk zullen wij enkele van die brieven ter lezing aanbieden.

Naast de aktieve soldaten bestond er nog een reserve, die steeds gereed moest zijn om te vertrekken in de plaats van zieken, voortvluchtigen en dienstweigeraars.

Sommigen konden ook aanvragen om geplaatst te worden "à la fin du dépôt" t.t.z. om laatst te mogen binnengaan. Er was een bepaling die voorhield wie daarvan kon genieten. Men kon op de dag van de loting vragen aan de onderprefect om met de laatsten van de klasse binnen te gaan.

Dit kon toegelaten worden in volgende gevallen :

1. Als er een broederein aktieven dienst was, gesneuveld was ofwel gereformeerd.
2. Als men de zoon was en de oudste zoon van een weduwe.
3. Als men wees was en meerdere broeders en zusters had die jonger waren.
4. Als de vader van de conscrit 71 jaar oud was op de vertrekdatum naar het leger. (BIJLAGE 13)

In het stadsarchief vinden wij tal van bewijzen dat er desertie en dienstweigerig bestond op grote schaal. Gedurig drong men van hogerhand aan bij de gemeente om alles in het werk te stellen teneinde verdwaalde conscrits en deserteurs te doen binnengaan.

Op 27 december 1813 schrijft de meier van Izegem, dat hij opdracht heeft gegeven om alles wat mogelijk is te doen teneinde de afwezige conscrits, die niet op het appel verschenen of deserteerden, op te zoeken en in dienst te doen treden. Hij maakt van dit schrijven gebruik om voor twee conscrits, waar men naar zocht, hun juiste legerplaats aan te geven en om van een ander te zeggen dat hij geen deel uitmaakte van de conscrits van Izegem. (BIJLAGE 14)

Bij het speuren in de militiepapieren, kan men zich niet ontdoen van de indruk dat de meiers alles in het werk stelden om de moeilijkheden op te klaren, conscrits te helpen en ouders uit het gevang te houden. Er was daar schijnbaar veel werk mede gemoeid. Regelmatig kwamen berichten over deserteurs in de gemeente. Zulk een bericht droeg de naam "Dénonciation de déserteur". (BIJLAGE 15)

De onderprefect Picquet drong aan om door vaderlijke raad en overredingskracht alles in het werk te stellen om de conscrits, die zich lieten vangen door valse geruchten of slechte raad, te overtuigen om in dienst te treden. Anders immers stelden ze zich bloot aan strenge vervolging en zouden hun ouders vervolgd worden. Picquet geeft daarbij ook een lijst van 22 conscrits, die opgeroepen werden voor een nieuwe lichte van 120.000 man en die niet verschenen op het appel. De gemeente werd aangemaand al het nodige te doen en moest voor het einde van de maand verslag insturen over de gedane inspanningen. (BIJLAGE 16)

Op 12 augustus 1808 schreef meier Thilleur aan Picquet, dat een zekere Baptiste Vincke, beschuldigd van desertie, zich niet in de stad bevond. Hij zegde dat twee deserteurs, Neirynek en Verschoore, die uit vrije wil hun dienst hernoemen hadden, konden getuigen dat Vincke na zijn desertie aangehouden werd en teruggeleid naar zijn eenheid. Diensvolgens, zegde de meier, hebben wij het niet nodig geacht de ouders gevangen te nemen. Picquet zond het schrijven van Thilleur terug naar Izegem met de nota: "Volgens inlichtingen genomen te Rochefort, blijkt dat Vincke niet werd aangehouden. De vervolgingen moeten dus voortgezet worden." (BIJLAGE 17)

Zelf de Franse commissaris Comere komt soms tussen voor bepaalde conscrits.

Op een bepaald ogenblik schrijft hij naar de centrale administratie voor twee jongelingen, Bernard Parmentier en Joseph Dewulf en zegt dat ze vertrokken waren om hun militaire dienstplicht te vervullen. "Ze hebben" zegde hij "hun groep die van Brugge naar Rijsel ging verlaten, omdat ze nog eerst, als eigenaars van goederen, hun zaken wilden regelen. Wij hebben ons overtuigd van de echtheid van die beweringen en het is de waarheid. Ze hebben zich natuurlijk misdragen, maar waren zich niet bewust van de zware gevolgen die hun ontvluchting kon hebben. Daar ze echter vol goede wil zijn om in dienst te treden, ben ik van mening, dat zulks ten hunnen voordele kan geïnterpreteerd worden." Co-mere zond die beide jongens onder begeleiding van gendarmen en met zijn schrijven naar Brugge.

Anderzijds trachtte Picquet goed te staan met zijn hogere overheid en volgde uiterst stipt alle verordeningen uit. Op 10 december 1810, op aandringen van de prefect, dreigt hij met een "Exécution militaire", voor alle gemeenten die te veel deserteurs en refractaire hebben. (BIJLAGE 18)

De gemeenten en in het bijzonder de gemeentebesturen hadden een heilige schrik voor die "Exécution militaire". Dit bracht immers zware geldelijke lasten met zich mede.

Op 18 augustus 1807 bv. kwam zulk een executie naar Izegem. Ze bestond uit 5 soldaten en 3 gendarmen. Deze moesten overgaan tot het gevangen nemen van ouders. De meier vroeg om die bezetting op te heffen. Hij argumenteerde over een zes-tal gevallen en trachtte duidelijk te maken dat er vergissingen in het spel waren François Maertens, loteling Nr 51, verbleef in het hospitaal van Gent. Martin Verschoot, loteling Nr 17, ontvlucht uit het leger, was intussen aangehouden. Pierre Lammertyn, loteling Nr 24, was geen deserteur, aangezien hij zich in het militair hospitaal van Eeklo bevond. Jean Bonne, loteling Nr 12 was wel gedeserteerd, maar had zich berouwvol aangemeld bij de onderprefect. De ouders van Pieter Jacobus Allewaert, loteling Nr 41, getuigden dat hun zoon niet naar huis gekomen was en betwijfelden fel dat hij zou gedeserteerd zijn. Een genaamde Laga was alhier onbekend en kwam niet voor op de lijst van de Izegemse conscrits.

Intussen kreeg het Izegems bestuur een gepeperde rekening voorgelegd. Die militaire executie kostte de stad 2.367,50 Fr. (BIJLAGE 19)

De vrees en de tegenzin voor de legerdienst maakten dat velen onderdoken. Ze hoorden immers de verhalen van uitputtende tochten, slechte voeding, geïmproviseerde hospitalen en alle soort ellende.

Velen waren echter bang geworden om onderduikers te herbergen. De prefectuur had besluiten uitgevaardigd, waarin strenge straffen voorzien waren voor al degenen die deserteurs verborgen of de vlucht ervan mogelijk maakten.

De opper-secretaris van de prefectuur van het Leie-departement, Henissart, zond naar de gemeenten een uittreksel uit de besluiten van de prefect, die betrekking had op het verbergen van deserteurs. Het was gesteld in beide talen en bevatte 7 artikels.

Laat ik hier een tekenend voorbeeld geven van de angst die heerste bij de mensen. "Pierre Jean Verbrugge, zoon van Pierre en Marie Gryspeerdt, was ergens ondergedoken. De vader beweerde de schuilplaats van zijn zoon niet te kennen. Het ongeluk wilde nu dat die jongen stierf in zijn schuilplaats. Uit grote vrees droeg men het lijk naar Emelgem en legde het tegen de kerkhofmuur? 's Morgens werd het lijk gevonden en begroef men het aldaar."

Gedurig werd beroep gedaan op de meier om te bewijzen dat deze of gene soldaat conscrit werkelijk in het leger was. Hij moest dan ook schrijven naar de eenheid of gebeurlijk naar een of ander hospitaal en verzoeken een bewijs op te sturen van werkelijke aanwezigheid. Wij vinden dan ook in het archief te Izegem verschillende bewijzen van aktieven dienst of van aanwezigheid in een militair hospitaal. Er zijn bewijzen van overlijden (Extraits mortuaires). (106)

Vrijwilligers voor het Franse leger waren er in Izegem omtrent niet. Wij vonden slechts één dokument, dat het bewijs levert dat er toch wel vrijwilligers waren. Het gaat om een Joseph Legrand, een Jean Benoit en een François Vermeersch. (BIJLAGE 21)

Een zekere Joseph De Munie, conscrit van de eerste klasse, was misschien ook wel vrijwilliger, want op 1 Pluiose jaar 7 schreef Comere persoonlijk een brief naar die conscrit. Hij schreef dat de oorlogscommissaris en de commandant van de 40e halve brigade te Amiens op de hoogte waren van zijn begeerte om vooruit te komen in zijn militaire loopbaan. Hij legde er de nadruk op dat hij alles in het werk moest stellen om de waardering van zijn overheden te verdienen. "Dit is" zegt hij "de enige manier om te verhogen in graad. De verdienste alleen telt in het Franse leger en leidt naar de

hoogste militaire plaatsen." Dit schrijven eindigt op de volgende wijze :
"Wees dus braaf, voorzichtig en eerlijk en ge zult ondervinden dat uw doel bereikt zal worden en dat ge zult komen tot een graad van geluk en eer welke gij nooit had durven wensen." Op het ogenblik van dit schrijven was De Munie reeds sergeant. (107)

Met een bewijs van huwelijk, afgeleverd door de municipaliteit, kon men soms vrijstelling krijgen of in elk geval geplaatst worden "à la fin du dépôt". Men vindt in het Izegems archief verschillende zulke bewijzen. (108)

Dan was er ook nog, sedert Napoleon de mogelijkheid, voor studenten priesters om gedurende hun studies vrijgesteld te worden van legerdienst. Als voorwaarde werd gesteld dat hij op de voorgeschreven ouderdom moest gewijd worden, anders werd hij opgeroepen als gewone conscrit. Het seminarie moest een attest afleveren met de bevestiging van het bisdom. Dit was onder ander het geval voor Louis Benoit Desmadryl in 1806; op dit bewaarde attest komt nog in zeer goede staat het zegel van het bisdom Gent voor. (BIJLAGE 22)

Conscrits, die wegens ziekte wilden vrijgesteld worden, moesten een bewijs van een chirurgijn kunnen afleveren. J. Bouckaert, chirurgijn te Dadizele, geeft bv. een bewijs voor Petrus Patijn uit Izegem. Daarin staat dat hij lijdende is aan vallende ziekte. (BIJLAGE 23). Om echter zeker te zijn dat er geen bedrog in het spel was, moesten ook nog enkele burgers waaronder de ouders bevestigen dat ze kennis hadden van die ziekte. Ze moesten die bevestiging schriftelijk doen en deugdelijk ondertekenen. (BIJLAGE 24)

Wij vonden ook enkele pikante bijzonderheden over zogezegde vrijwilligers die hun republikeinse gezindheid wilde afficheren.

§ Jean Vandenbörre, garenkoopman, conscrit 3e klasse Nr 26, vroeg om gehoord te worden op de zitting van de municipale administratie en verklaarde daar plechtig : "Het lot moet niet beslissen over mijn legerdienst, want ik wil vrijwillig opkomen om het vaderland te dienen." Hij voegde er echter onmiddelijk aan toe : "maar aangezien ik getrouwd ben en kinderen heb en daarbij een zaak die beheerd moet worden, zal ik mij laten vervangen door Gomma Hendrick, 27 jaar en half, uit het canton Conting, departement der twee Nethen" (107) (BIJLAGE 25)

§ Ook Louis François Berlamont zong ditzelfde liedje, maar liet zich vervan-

gen door Jean André Wallaijs, 26 jaar, uit Roeselare. (109)

Voegen wij hier nog aan toe het invoeren van de HUWGAVE

In elke gemeente moest jaarlijks uit de gemeentekas een huwgave (som geld) worden toegestaan aan een militair die zich in de oorlog had onderscheiden en die in de echt wilde treden met een eerbare dochter. Zulk huwelijk moest op een plechtige manier gesloten worden op de verjaardag van de keizer, begin december.

Het Izegems archief leert ons, dat de Izegemse meier verveeld zat met het feit dat er in de stad niemand te vinden was om zulkdanig huwelijk aan te gaan. Hij vroeg aan de veldwachter Colombo, een oud gediende van de keizerlijke troepen, om aldus te huwen en de huwgave te ontvangen. Deze verklaarde echter dat hij niet de minste goesting had om in een huwelijksbootje te stappen.

Op veel andere plaatsen gebeurde dit wel. Hier laten wij een verslag volgen van zulk een gebeurtenis te Brugge : "Tien koppels die voor de prefect en de meier wierden gekoosen om met elkander te trouwen; kregen 600 Fr. voor dote (huwgave) ieder jaar. Deze mans moesten alle geretireede militairen zijn. 's Morgens om elf ueren wierden zij civilelijk getrouwd op 't stadhuis; om 12 ueren aen de prefect voorgesteld. Vandaerin cortège naer St. Salvatorskerke vergezeld door de geconstitueerde machten en 't musik, om volgens de kerke te trouwen. Om één ueren 't vieren der bruyloft op het stadhuyse met honderd conviven. Daer was eenen prijs gesteld voor de gilde, die best gecostumeerd was en op de markt kwam. Cortryck hadde den prijs van 200 Fr. Prijzen werden gegeven voor de schutters : 100 Fr.; voor de schermers : 100 Fr. en voor 'tmusique : 100 Fr. (110)

Izegemse soldaten en deserteurs.

De brigardier van de gendarmerie te Roeselare kloeg op 7 september 1807 LEMIERE van Izegem aan. Hij was gesignaleerd geworden als "déserteur en route". Meier Vandewalle riep zijn moeder op het gemeentehuis en onderwierp haar aan een verhoor, waaruit bleek dat Lemiere in transport zijnde, tussen Menen en Ronck ziek gevallen was en men de zieke soldaat naar het hospitaal van Rijsel had overgebracht. Op 23 september kon zijn moeder een brief voorleggen, geschreven in Parijs, waar thans haar zoon in garnizoen verbleef. Hij behoorde tot de 7e compagnie, 3e bataillon van het 55e regiment infanterie.

§ De onderprefectuur liet meier Vandewalle op 16 september 1807 weten dat de conscrits DEMUYNCK en NOLLET van de lichting 1808 voortvluchtig waren. Daar ze onvindbaar bleven, werden de ouders gearresteerd.

§ Eind oktober 1807 liet de prefect weten dat Napoleon algemene amnestie aan alle refractairs en deserteurs verleende. Zij moesten zich vrijwillig komen aanbieden en zich naar het militair depot van Brugge begeven om terug bij de keizerlijke legers te worden ingelijfd.

Hier volgt de lijst van de Izegemnaren, die van deze amnestie gebruik maakten. Voor hun reiskosten naar Brugge kregen ze elk drie frank : JACQUES FLAMAND, PIERRE LOBBESTAEL, BLASIVS ALLEWAERT, PIERRE LAMPE, PIETER MOENS, PIETER LABEEUW, MARTIN TANGHE, PIETER IMPE, PIETER DEPYCKERE, PIETER EUGENE LEMIERE, JEAN FOLENS, JEAN FRANCOIS LEMIERE, PIETER HOUTHAEVE, JOSEPH MAD-DENS en PIERRE BOURGEOIS.

§ Uit het garnizoen van Munster in Duitsland was EUGENE DEPLAE ontvlucht. Te Izegem, op aanraden van zijn ouders, kwam hij tot bezinning en vroeg een aanbevelingsbrief en "un marche de route" om naar Munster terug te keren.

§ Op 25 maart 1807 werd gemeld dat FRANCOIS VANHOUTTE, conscrit van het jaar 1806, in het hospitaal van St.-Denis lag.

§ Bernard Degryse, conscrit van het jaar 12, werd als refractair tot 1.550 Fr boete veroordeeld.

§ Pieter Baes, conscrit van het jaar 1809, zoon van Franciscus en Anne Windels, deserteerde maar keerde vrijwillig naar het leger terug op 20.1.1809.

§ Toen de conscrits van het jaar 1810 op 27 februari 1809 in groep naar Roeselare vertrokken, ontbrak FERDINAND VAN HAELEWYN, loteling Nr 39. De veldwachter Mark moest op onderzoek uit. Hij vond Van Haelewyn en men liet hem 's anderendaags opleiden naar Brugge.

§ CHARLES CLEMENT beweerde dat hij had mogen afzwaaien maar had geen "Feuille de route". Hij moest elke week twee maal zich aanbieden bij de politiecommissaris, zolang zijn papieren van afdanking niet waren aangekomen.

§ Op 3 mei 1809 deden de veldwachters huiszoekingen om PIERRE FRANCOIS WITTE-

BOLLE op te sporen, die gesignaliseerd was als deserteur. Hij werd nergens gevonden.

§ De moeder van ELOOI DE KEYSER werd lastig gevallen omdat haar zoon desertie zou gepleegd hebben. Zij had echter een brief van hem ontvangen uit Madrid waar hij in een krijgshospitaal lag.

§ In het voorgaande deel over de huwgave zegden wij dat spijsaandringen er niemand te vinden was om te trouwen en aldus door het bestuur gevierd te worden. Meier Vandewalle werd door Picquet onder zware druk gezet en was uiteindelijk fier te mogen laten weten dat hij in zijn pogingen geslaagd was. Er was een eerzaam meisje gevonden, Anna Vleryck, die toegestemd had om te huwen met soldaat FERDINAND VERMEULEN, zoon van Silvester Vermeulen, de baas van het gemeentehuis. Ze ontvingen van de stad een huwgave van 300 Fr.

§ De conscrit FRANCOIS DRUBBELS werd als deserteur tot 1.630 Fr boete veroordeeld.

§ In februari 1808 hielden de veldwachters klopjacht op PIETER HOUTHAEVE; looting Nr 15 van de klasse 1808. Hun opzoekingen bleven zonder gevolg. Daar de ouders van Houthaeve overleden waren konden geen verdere maatregelen worden getroffen.

§ Vrijgestelde conscrits, definitief ongeschikt verklaard voor den dienst, werden aan zware persoonlijke belasting onderworpen.

In december 1807 :

EUGENE VERSTRAETE en CHARLES DIERICK

In januari 1808

Werd Martin Berlamont getaxeerd voor 75 Fr.

MICHEL ROELENs voor 93 Fr.

EUGENE VERLOO voor 95 Fr.

JACOBUS VANTOMME voor 75 Fr.

LOUIS DEWITTE voor 60 FR.

In februari 1808 :

PIERRE ISENBAERT voor 300 Fr.

JEAN VANDEPUTTE voor 300 Fr.

LOUIS MISSIAEN voor 70 Fr. 59ct.

CLEMENT VANDEPUTTE voor 300 Fr. 50 ct.

PETRUS DEBRANBANDERE voor 58 Fr. 11 ct.

In september : PIERRE FRANCOIS BEHEYDT 84 Fr. - PIERRE JEAN STOVE 100 Fr. en
JEAN d'HAEZE 60 Fr.

§ Begin 1808 stierf te Brest de Izegemse conscrit PIETER VAN STEENKISTE, zoon
van Pieter en Marie Henderyck.

§ BERNARD VERSTRAETE, conscrit van het jaar 9, werd gereformeerd in het hospitaal van Rijsel. De afdankingsbrief is getekend door de militaire geneesheren Becu en Lillesbondais.

§ Op datum van 25 mei 1808 stelde het gemeentebestuur van Izegem een lijst samen van Izegemnaren die van hogerhand als deserteur werden gesignaleerd.

Als deserteurs stonden toen bekend :

- Van het jaar 13 : JEAN WERBROUCK, zoon van Pieter en Marie Rose Vereecke

- Van het jaar 14 : JEAN VANSTEENKISTE, zoon van Jan en Marie Samoy.

DOMINICUS VERSTRAETE, zoon van Jan Bt. en Marie Cattrry.

JOSEPH VERBEKE, zoon van Pierre Jean en Eugenie Vandevyvere.

ROCHUS VINCKE, zoon van Willem en Marie D'hont.

FREDERIK NEIRYNCK, zoon van Johannes en Theresia Roelens.

PIETER MONTEYNE, zoon van Petrus en Barbara Barbier.

HYACINTH SEGERS, zoon van Hilonius en Jeanne Potie.

- Lichting 1807 : JEAN BT.D'HOOGE, zoon van Jean Bernard en Marie Cath. Gheldhof

LOUIS DUPONT, zoon van Jean François en Brigitte Provost.

- Lichting 1808 : JEAN BOUCKAERT, zoon van Petrus en Marie Th. Balduyck.

§ In juni 1808 kwam PIERRE VANDERHEEREN, conscrit van het jaar 1808, met verlof naar Izegem. Hij bleef 12 dagen thuis en zijn verloftermijn was overschreden. Hij kreeg een dringende aanmaning om zich zo spoedig mogelijk naar het depot van Brugge te begeven.

§ JUDOCUS GELLYNCK zwaaide af als kurassier van het 3e regiment. Hij kwam thuis in juli 1808. Onmiddellijk moest zijn "feuille de route" ingediend worden bij Casquet, commissaris van landsverdediging bij het Leiedepartement en zijn akte van geboorte moest doorgestuurd worden naar de "Commissaire ordonnateur de la 16 division militaire" te Rijsel.

- § Pieter Seynaeve en zijn vrouw waren aan het werk op de hofstede van Martin Vanhaverbeke. Een opgejaagde conscrit drong hun woning binnen om zich te verschuilen. Hij werd daar echter ontdekt en aangehouden. Het kostte heel wat moeite om de chef van de veiligheid te Kortrijk er van te overtuigen dat ze onschuldig waren en helemaal niet wisten dat de conscrit zich in hun huis verscholen had.
- § Te Middelburg stierf in september 1808 de Izegemnaar conscrit JEAN BAPTIST VANDERHEEREN, soldaat van de 3e compagnie, 1e bataillon colonial.
- § Op 29 september 1808 stuurden de ouders van JEAN EMMANUEL SABBE een smeekbrief naar de commandant van de keizerlijke gendarmerie te Brugge om vermindering te bekomen in de gevangenisstraf die hun zoon als deserteur had opgelopen.
- § JEAN BAPTIST EECKHOUT, conscrit van het jaar 7, zoon van Eugène en Isabelle Bullynck was van Brugge naar Kortrijk moeten gaan. Over Amiens ontvluchtte hij het leger en kwam naar Izegem. Meier Thilleur deed alles wat in zijn macht was om voor die conscrit amnestie van straffen te bekomen.
- § JEAN VANDAELE werd beschuldigd van desertie. Zijn ouders liepen gevaar te worden aangehouden. Meier Thilleur deed de nodige stappen en kreeg van Quesnel, commissaire de guerre een dienstbewijs, waarbij bewezen werd dat hij actief was in het 86e regiment infanterie de ligne, 2e bataillon, 3e Compagnie.

IV. NIEUWE INSTELLINGEN EN BESTUUR ONDER HET FRANS BEWIND.

Om ten volle de veranderingen te begrijpen, is het misschien wel goed eens bondig de toestand te bekijken van vóór de Franse bezetting.

Het graafschap Vlaanderen was verdeeld in kasselrijen of kasselrijen. Kortrijk was de hoofdplaats van een kasselrij, die bestond uit vijf distrikten of roeden, namelijk : Harelbeke, Deinze, Tielt, Menen en de roede van 15 parochies. Izegem behoorde tot de roede van Menen.

Filips de Goede schonk in augustus 1463, aan de baljuw en de zeven schepenen van de roede van Menen, het recht van hoge, middele en lage justitie over 14 plaatsen, waaronder Izegem. De afgevaardigden van die 14 plaatsen kozen een hoofdcollege, dat vergaderde te Menen op de Grote Markt in een gebouw genaamd :

"Het Landthuys". Daar werden ook bewaard de grossen of afschriften van notariële akten, opgemaakt door de notarissen en goedgekeurd door de koning. Daar bevonden zich dan ook de grossen van de Izegemse notarissen : Hilarius Marchelier (1697 - 1706), De Blauwe (1725 - 1735) en Joseph Coucke (1770 - 1788).

Op 8 januari, vooravond van het Frans tijdvak, werd het hoofdcollege van de roede herkozen. Hoofdbaljuw was Paul Van Ruymbeke. De wethouders waren : J. Holvoet van Menen, Jean Dufort, griffier van Moorseele, Eugène Balthazar Dujardin, griffier van Izegem en Pierre Coucke, baljuw te Izegem.

Hier moeten wij de aandacht vestigen op een feit dat Izegem aanbelangt. Niet alle heerlijkheden onder de roede van Menen hingen in alles af van het hoofdcollege. Sommige hadden een eigen autonomie op een bepaald gebied. (111)

De heerlijkheid ende prinsdomme van Iseghem, had haar eigen wet en rechtspraak en een volke bank schepenen met een hoogbaljuw en een griffier. De hoogbaljuw bekleedde de plaats van de prins van Izegem. Die heer, die sinds 1678 de titel van prins voerde, benoemde de hoogbaljuw en de zeven schepenen onder de meest aanzienlijken van de stad. De burgemeester was de eerste van de schepenen en werd op voordracht van de schepenen aangeduid. Onder het oud regiem waren de schepenen en rechters en bestuurders. Men noemde ze magistraten. Daar de schepenbank van Izegem lage, middele en hoge justitie had, konden de schepenen van Menen geen rechterlijke jurisdictie laten gelden te Izegem.

Vonnissen en notariële akten vingen gewoonlijk aan met volgende woorden :
"Aan alle de gonne die deze presente letteren zullen zien of hooren lezen, wij hoogballiu, burgemeester ende schepenen van den dorpe, prochie ende prinsdomme van Iseghem ect..."

Naar oud recht moest de rechtbank in Vlaanderen bestaan uit zeven leden. Lage justitie komt overeen met ons Vrederecht, middele met onze boetstraffelijke rechtbank en hoge met ons assisenhof. (112)

Als teken van hoge justitie stond op de Grote Markt, rechtover de huidige pastebakkerij Vansteenkiste, het pelderijn (schandpaal, pilori). Het was een ronde pijler in hardsteen op een voetstuk van twee treden. (113)

Hier volgen enkele voorbeelden die ons het bewijs leveren van het recht op hoge justitie te Izegem : *"Op den eersten april 1731 is binnen Iseghem mart ghehangen zekeren smit knape met naeme Judocus Verbeyt, gebortig van Cortryck*

omdat hij veel geld gestolen hadde van eene Josine Vercaent met veel andere dyveryen."

"Op den 14 april van het zelve jaer 1731 is op deselve groote mart in Iseghem geraedbraekt een Marie Lapeire gebortig van Ingelmunster omdat zy woonde op den hoek van de coorenmart van oosten de nieuwstraete in haer huys vermoord hadde Simoen Bougeois haeren knaepe hem gevende vyf steken met een mes." (114)

"Op 4 december 1768 werd Guillelmus Desmet, bakker te Kachtem, om zyn vele diefstallen aen de schandpael in de ijzers gekluisterd, gegeeseld en verbannen. De hoogbaljuw was aanwezig met een witte roede in de hand. Hij stak de roede in de hoogte en de geeseling begon tot hij de roede naar de grond boog." (115)

Naast de schandpaal was een tweede teken van hoge justitia, de galg. Ze stond op de grens van de heerlijkheid. In Izegem was dit dicht bij de Mandel in een mandelmeersch, in de volkmond genoemd ; "de galgemeersch" (116)

Als wij op zeer beknopte wijze de instelling bekeken hebben tijdens het oud regiem, dan was het om beter te begrijpen dat de nieuwe instellingen, die het Franse regiem invoerde, onze maatschappij werkelijk grondig veranderde. Alles werd om zo te zeggen afgeschaft. Wij moeten echter wel getuigen, dat de Franse omwenteling gelijkvormigheid bracht voor onze instellingen.

Door de wet van 9 Vendémiaire Jaar IV (1 oktober 1795) werd het gerecht van het Leie-departement onderverdeeld in vier arrondissementen, die tot op onze dagen zijn blijven bestaan. Ze beschikten over een rechtbank van eerste aanleg. De arrondissementen waren onderverdeeld in kantons. Het onze in 40 kantons, waaronder het kanton Izegem, dat een vredegerecht kreeg. Dit laatste gebeurde op 1 Germinal jaar V (21 maart 1797). Citoyen Pierre Coucke werd de vrederechter en Charles Maes de Griffier-secretaris. (117)

Op bestuurlijk gebied.

De municipale administratie.

Overla stelden de Fransen een municipale administratie in. Het oud schepenhuis (nu restaurant "Oud Stadhuis") kreeg de naam van "Huis van de commune". Silvester Vermeulen was er waard. De plechtige aanstelling van de municipale administratie greep plaats in een publieke zitting van 24 februari 1798 te 17 uur. Op de nok

van het dak van het nieuwe communehuis stond toen een torentje met een klok, die ter gelegenheid van die plechtigheid aan het luiden ging. Veel nieuwsgierige Izegemnaars werden aldus verwittigd en troeften samen voor het gemeentehuis.

Jean Baptiste Comere, waarvan gedurig sprake is in onze archieven, oefende het ambt uit van commissaris van het uitvoerend directoire. Hij gaf lezing van het aanstellingsbesluit. Pierre Ameye, Antoine Berlamont, Jacques Dewulf en Jean Vandewalle werden benoemd als administrateurs. Hier zoals overal elders hadden de Fransen hun keuze laten vallen op mannen die hen dienstig konden zijn en van wie zij meenden te weten dat ze de republikeinen goed gezind waren.

De nieuw aangestelden moesten nu de eed van haat aan het koninkdom afleggen :
"Je jure haine à la royauté et fidélité à la république de l'an III"

In de zaal klonk de kreet : "Leve de republiek".

Met algemeenheid van stemmen werd Pierre Ameye gekozen tot president. De klokken en het carillon van de kerk verkondigden aan de bevolking het grote nieuws. De Franse vlag wapperde nu aan het communehuis, dat 's avonds verlicht werd met vetpotjes. De gemeentebediende en de veldwachters (Jean Baptiste Vandewalle en François Corteville) legden de eed af in de handen van de president Ameye. Als slot van de plechtige aanstelling werd de Marseillaise gezongen en alle aanwezigen in de zaal herhaalden het refrein.

Om de gebeurtenissen waardig te besluiten werd een feestmaal opgediend. Wij vonden volgend verslag over dit feestmaal. Men zong liederen en opgeschroefde teksten moesten zorgen voor een goede republikeinse stemming. Laten wij hier die teksten volgen :

"Un repas frugal et républicain.

1. *La république Française : Puisse sa durée égaler sa gloire !*
2. *Aux deux conseils et au directoire / Puissent - ils toujours unis, faire toujours comme à présent, le bonheur de la France !*
3. *A l'homme immortel : Bonaparte ! Que bientôt l'orgueilleuse Albion (England) fléchisse devant lui !*
4. *Aux armes de la république : Puissent les héros qui les composent trouver bientôt au sein de leurs foyers tout le bonheur qu'ils méritent !*
5. *Aux belges réunis : Puissent - ils chaque jour se rendre plus dignes du bienfait acquis par la loi du 9 Vendémiaire !" (118)*

mannen gevonden hadden die te vertrouwen waren en die gereed waren om mede te werken met het Frans bestuur.

De overgrote meerderheid van de bevolking was echter niet zo goed gezind tegenover de Fransen. In de nacht van 9 op 10 april 1798 werd de Franse vlag, die dag en nacht wapperde op het gemeentehuis, door onbekenden gestolen. De municipaliteit liet een plakbrief uithangen, waarop te lezen stond, dat er 24 gulden of 4 goudkronen uitgelooft werd en zou toegewezen worden aan diegenen die de schuldigen zouden aanbrenge. Niemand gaf echter gevolg aan deze uitnodiging. (119)

De centrale overheid te Brugge vroeg op een bepaald ogenblik een waardeoordeel over de leden van de Izegemse administratie. Hier laten wij dit dokument volgen, dat naar alle waarschijnlijkheid opgemaakt werd door de Franse commissaris Comere en dat handelde over de periode 1798 tot september 1799. Hij kwam dus juist na de Boerenkrijg en onder het presidentschap van Ameye. Een van de leden van de administratie, Jean Baptiste Kerckhof, die zich in het Frans bestuur niet helemaal gelukkig woelde, had ontslag genomen en werd opgevolgd door Joseph Driessens. (120)

Hier volgt nu dit waardeoordeel :

"PIERRE AMEY : Il réunit à la fermeté et au patriotisme les talents nécessaires pour sa place et est probe et désintéressé dans l'exercice de ses fonctions.

BERLAMONT ANTOINE : A peu de connaissances administratives mais a du bon sens et de la volonté et est patriote et acquéreur des domaines nationaux. (121)

DRIESSENS JOSEPH : A du bon sens, du zèle et du dévouement pour la chose publique.

DEWULF JACQUES : Idem

VANDEWALLE JEAN BAPTISTE : Patriote intelligent et zélé pour sa place." (122)

Na het vertrek van Kerckhof was Comere dus tevreden met zijn administrateurs en gelukkig het te kunnen laten weten aan het centraal bestuur. Uit wat hier volgt blijkt dat hij overdreven optimistisch geweest was. Uit zijn schrijven van 28 september 1799 laten wij hier een deel volgen en kunnen besluiten dat hij nu eerder aan de klaagmuur stond : "Je me trouve sans administration. Les membres ont successivement donné leur démission. Je reste avec trois administrateurs. J'avais du moins l'espoir de conserver ces trois-là jusqu'aux élections de Germinal, mais point tout. Déjà deux avaient voulu se retirer et avec beaucoup d'efforts, j'étais 17

parvenu à les faire rester. Le citoyen refuse de servir d'avantage et cela m'embarrasse d'autant plus que je suis persuadé qu'il sera presdu'impossible de trouver ici quelqu'un qui veuille le remplacer.... les deux autres membres sont les citoyens Ameye et Berlamont."

Hoogstwaarschijnlijk waren die ontslagen te wijten aan de gebeurtenissen tijdens de Boerenkrijg en de atmosfeer die als gevolg daarvan heerste bij de Izegemse bevolking. Er was een zekere haat gegroeid tegen de Franse bezetters en tegen dezen die met hen samenwerkten. In elk geval J. B. Comere had met grote moeilijkheden te kampen en gaf toe dat het zeer moeilijk was om mannen te vinden die wilden medewerken/

Een van de hervormingen was, dat de gemeentelijke overheid belast werd met het opmaken van alle akten van geboorte, overlijden en huwelijk. Wij weten dat de kerkregisters begonnen in 1606 en naderhand overgebracht werden naar de gemeentelijke burgerlijke stand.

J. B. Vandewalle aanvaardde de geboorte-, huwelijks- en dodenregisters bij te houden. Hij nam dus niet helemaal afscheid, maar werd benoemd tot officier municipal. (123) Wij vonden rekeningen van lonen hem toegekend "*Voor het redigeren de acten van den civilen staat*". Hij kreeg ook een vergoeding "*Ter causen het spelen op den beyaerd.*" (124)

Gedurig aan vinden wij bewijzen dat Comere het uiterst moeilijk had met zijn administratie. Wij vinden reeds in een rapport van 4 maart 1798 wat volgt : "*Canton d'Iseghem. Toute l'administration est opposée à la république. De nouveaux candidats ont déjà été présentés.*" (125)

Dit sloeg op volgende nieuwe administratie :

Joseph Gellinck : jonge notaris, gehuwd met Rosa Bossuyt, wonende Marktstraat.

Pierre Ameye : Garenkoopman, wonende Kerkstraat.

Guillaume De Bal : zaakvoerder, geboren te Bavikhove, gehuwd met Catharine Vandamme, wonende in de Kerkstraat.

Jacques Vandommele : 30 jaar oud, óngehuwd , wonende Marktstraat.

Pieter Coucke : 50 jaar oud, gehuwd met Catharina Vanhoutte, vader van twee dochters en twee zonen en wonende in de Gentstraat.. Hij werd politie-commissaris.

Gaspard Clement dit Fievez woonde met zijn vrouw, Marie Strobbe op de Grote Markt en werd griffier benoemd. (126)

Alleen Ameye vinden wij steeds terug. Hij was de Fransen goed gezind, werd de eerste president en zou naderhand ook de eerste meier worden.

En steeds weer wilde het maar niet vlotten met de Izegemse administratie. Opnieuw kwam een nieuwe ploeg aan het bewind. Het waren :

Jacques Basyn : bakker in de Gentstraat, zestiger en gehuwd met Jeanne Vantomme.

J. B. Vandeputte : landbouwer, 60 jaar, gehuwd met Barbara Theresia De Brabandere. Hij was vader van 5 kinderen. (127)

Joseph Thilleur : lintenkoopman, 60 jaar, wonende sedert 28 jaar in de Brugstraat.

Livin Neiryneck : oude rentenier van 70 jaar die zich in Izegem kwam vestigen in het jaar 1764 en die woonde in de Kloosterstraat.

Augsutin Rootsaert : koopman, gehuwd met Jeanne Nuttens. Hij was rond de 30 jaar en woonde in de Marktstraat. (128)

Al die manne waren behoudsgezinde mensen, die niét beter verlangden dan alles bij het oude te laten. Dit blijkt duidelijk uit de verslagen van hun administratie. Men komt tot de overtuiging dat ze meenden hun plicht te doen met die functie te aanvaarden en dat, aangezien er toch moest bestuurd worden, zij misschien nog best geschikt waren om ergens iets ten goede te kunnen schikken. Het duurde niet lang, of Rootsaert nam ontslag en werd vervangen door Guillaume Bossuyt, een garekoopman van 24 jaar. (129)

Bossuyt werd op 21 Fructidor, jaar V, bij geheime stemming tot president verkozen. (130) Hij bleef maar korte tijd op zijn post en nam toen ontslag om persoonlijke redenen, maar bleef de functie uitvoeren tot dat men voorzien had in een plaatsvervanger.

Pierre Van Wtberghe, de toenmalige politie-commissaris, was absoluut niet akkoord met het behoudsgezinde bestuur. Hij was republiek zeer genegen en gelukkig met al de hervormingen. Niet willende samenwerken met mensen die te weinig geestdriftig, zo niet vijandig stonden tegenover de Fransen, verkoos hij ontslag te nemen uit zijn post op 20 Fructidor, jaar V (6 september 1797) (131) Hoogstwaarschijnlijk heeft voornoemde Rootsaert nooit de eed van trouw afgelegd, want in het proces-verbaal van de eedaflegging komt zijn naam niet voor. Dit dokument moest opgestuurd worden naar het centraal bestuur van Brugge en bevat al de andere namen. Het is ondertekend door Basyn en Guillaume Debal, de secretaris-graffier. (132) (BIJLAGE 26)

Debal bleef niet lang die functie uitoefenen en werd vervangen door Ignace Clement. (133)

Pierre Devos was de ontvanger van de belastingen.

Joseph Coucke oefende de functie van vrederechter uit en had als secretaris-griffier Charles Maes.

Uit dit alles mogen wij, geloof ik, besluiten dat het onmogelijk was doeltreffende te besturen met een gedurig veranderende administratie. De Franse overheid was ook tot die bevinding gekomen en de centrale administratie schorste het ganse municipaal bestuur van Izegem, op 5 Ventose van het jaar VI (23 februari 1798).

(35) J. Delhaize, deel II, livre 8, p. 171 - 174

(36) "Het verleden van Oekene" door F. M. W. "Ten Mandere"

(37) R.A.P.V. 1797 - 99 Nr 81.

(38) J. Delhaize "La domination française" 6 delen J. Lebègue, 1908 Brussel

(39) "Klooster der Grauwe Zusters" R. Bekaert "Ten Mandere" - VII - 1967 3/3 e.v.

(40) Archief dekenij Izegem

(41) A. Ducasse "Le général Vandamme et sa correspondance" deel I blz 73-74
Vandamme geboren te Kassel op 5 nov.1770, zoon van een heelmester uit Moorslede, werd militair en bracht het als verbeterd republikein tot generaal in 1793, amper 23 jaar oud.

(42) Rijksarchief, Leiedepartement Nr 1188

(43) Rijksarchief, eerste reeks bundels Nr 2037

(44) Rijksarchief, Leie-departement Nr 2037

- (45) "Leven van St. Tillo" G. F. Tanghe, Uitg. Strobbe Izegem, blz. 114
- (46) Idem
- (47) Vonnis van deportatie in de archieven van de dekenij
- (48) Vorengenoemd leven van St. Tillo, blz. 115 en volgende
- (49) Idem blz. 126 en volgende
- (50) R.A.P.V. 1797-99 Nr 63
- (51) Idem
- (52) R.B. 1798-1800 Nr. 78
- (53) Losse briefwisseling jaar 8 van de republiek
- (54) R.B. 1798-1800 Nr. 35
- (55) Idem Nr. 36
- (56) Biekorf 1902 Artikel "Avelgem" L. Van Nieuwenmeersch blz. 241
- (57) R.A.P.V. 1800-15 Nr. 37
- (58) R.A.P.V. 1797-99 Nr. 19
- (59) Idem Nr. 73
- (60) R.B. 1798-1800 Nr. 36
- (61) Dagboek Vandewalle blz. 53
- (62) "Leven van St. Tillo" door G. F. Tanghe, Kanonik, heruitgegeven door zijn laatstoverlevende broeder, Joannes Tanghe, kerkmeester. Drukkerij Strobbe 1891.
- (63) Hij was officier geweest in het Oostenrijks leger. Hij liet een prachtig plantsoen beukebomen herplanten, die het heerlijk boomforeest vormde. In de eerste wereldoorlog werden die beuken gedeeltelijk uitgeroeid door de Duitse legers, omwille van het pionierspark. Van Huerne liet uit Oostenrijk blauwe lariksen en lorkbomen invoeren, om "Blauwhuis" een gepast kader te geven.
- (64) "Vlaanderen onder het Frans bewind" door Frans De Potter.
- (65) Idem
- (66) Rijksarchief Kortrijk, Arrêté 25 Messidor, an II = 10 juli 1794.
- (67) Rijksarchief Kortrijk, Arrêté 27 Thermidor, an II = augustus 1794.
- (68) Rijksarchief Kortrijk
- (69) Archief Izegem losse bundel 1799 rekeningen.
- (70) Idem
- (71) Brugse Gazette van staetkunde XXIV
- (72) Archief Izegem, briefwisseling jaar 6
- (73) R.B. 1800-02 Nr. 149

- (74) R.A.P.V. archief Izegem 1797-99
- (75) Idem 1797-99 Nrs. 56 en 57
- (76) Idem 1800-02 Nr.82
- (77) Idem 1797-99 Nr. 143
- (78) Idem 1797-99 Nr. 77 en losse briefwisseling, jaar 6
- (79) Tijdens de republiek waren er verscheidene stukken van 5 centiemen. Waarschijnlijk gaat het hier om een vijfcentiemenstuk in brons, naar het decimaal stelsel, van 15 augustus 1795, waarvan het gewicht 10 gram was. P. Declercq was die mening toegedaan en het lijkt ook het meest waarschijnlijk als men er de grootte van nagaat.
- (80) R.A.P.V. archief Izegem 1797-99 Nr. 77
- (81) In die drie bijlagen kan men van drie kanten uit het aandringen en dreigen vinden van de centrale administratie te Brugge, van Comere, de Franse commissaris te Izegem en de plaatselijke administratie van Izegem.
- (82) Rijksarchief Kortrijk.
- (83) P. Declercq in Biekorf 1955, blz. 137.
- (84) Die herberg bestaat nu nog in de St Pietersstraat onder de naam "De oude St. Pieter"; "Boerenkrijg in West-Vlaanderen" A. Lowyck, blz. 24, uitgave St. Andries, 1948 geeft een andere datum, maar in een schrijven van Comere staat wel, 23 Vendémiaire en dit is 14 oktober.
- (85) A. Lowyck schrijft Pieter Michiels, maar opzoekingen van P. Declercq hebben zekerheid gebracht over de naam. Het was wel degelijk Misselin.
- (86) Rijksarchief Leie-departement Nr. 1183; Hier in vrije vertaling.
- (84) Dit was het uniform van de oppercommandant van de boeren
- (87) Rijksarchief Leie-departement Nr. 2036
- (88) Briefwisseling register 1798, 7 Frimaire jaar 7. Vraag om copie van vernietigde lijsten
- (89) Dagboek Goethals-Vercruysse, Kortrijk
- (90) " Gazette van Iseghem" 9 juli 1898¹⁾ Storme komt voor op de lijst van 9 doden, opgemaakt door pastoor Delaere. Hij was 23 jaar en is naar alle waarschijnlijkheid uitgebloed.
- (92) "Boerenkrijg in West-Vlaanderen" A. Lowyck.
- (93) "Gazette van Iseghem" 1898
- (94) Dagboek Vandewalle blz. 53
- (95) Rijksarchief Leie-departement Nr. 1183

- (96) Biekorf 1955, blz. 181, P. Declercq. Hij had het vermoeden dat het hier ging om de Oostenrijkse officier Keitel.
- (97) R.B. 1800-02 Nr. 23
- (98) Rijksarchief Leie-departement Nr. 1183
- (99) R.B. 1798-1800 Nr. 23
- (100) R.B. 1800-02 Nrs. 23 en 185
- (101) R.B. 1800-02 Nr. 5 en rijksarchief Leie-departement Nr. 191
- (102) R.B. 1798-1800 Nr. 5
- (103) Bundel militie archief Izegem
- (104) Archief Izegem, losse bundel briefwisseling jaar XIII
- (105) Militiebundel archief I, Izegem
- (106) Militiebundels archief Izegem
- (107) Militiebundels archief Izegem
- (108) R.A.P.V. archief Izegem Nr 110
- (109) R.A.P.V. archief Izegem Nr 108
- (110) Uit het dagboek van de Bruggeling Verbrugge
- (111) "Geschiedenis van Vlaanderen" Dr. Van Roosbroeck, uitgave Standaard
- (112) Idem. Dit noemde men : "Het recht van put en galg".
- (113) Het pelderijn staat afgebeeld op de "Lantcaerte derprochie ende prinsdomme van Iseghem ect... door den onderschreven François de Ball, ghesworen landtmeter.... onderteeckent desen 21 october 1746.
- (114) Dagboek Vandewalle blz. 35 en "Ten Mandere" IV Nr 3 blz. 9
- (115) Dagboek Vandewalle blz. 42
- (116) Op voornoemde landkaart staat de galg onder Nr 2232
- (117) Rijksarchief Kortrijk Leie-departement
- (118) R.A.P.V. archief Izegem 1797-99 Nr. 35
- (119) R.A.P.V. archief Izegem Nr. 41 1797-99
- (120) Losse briefwisseling, archief Izegem 1797-99
- (121) Hij was een van de opkopers van het kloostergoed. Zie "Klooster der grauwe zusters" R. Bekaert "Ten Mandere"
- (122) Rijksarchief Leie-departement Nr. 168
- (123) R.B. archief Izegem 1797-99 en 1800-02
- (124) R.A.P.V. 1797-99
- (125) Rijksarchief Leie-departement Nr 203
- (126) Tot in 1795 tekende men nog met : "Clement dit fievez". Dit was een

soort leenroerige titel. Later tekende men enkel : "Clement" omdat men wist dat de Fransen alles wat ook maar naar leenroerigheid zweemde moeilijk kon dulden. Die titel wordt tot op heden nog gebruikt door de familie Clement bij doodsberichten.

- (127) Hij woonde op het hof van Wantje Pieters, die wij nu nog vinden in de gelijknamige straat.
- (128) R.B. archief Izegem 1797-99
- (129) R.A.P.V. archief Izegem Nr. 1 1797-99
- (130) R.A.P.V. archief Izegem Nr 13 1797-99
- (131) R.A.P.V. archief Izegem Nr 12 1797-99
- (132) R.A.P.V. archief Izegem Nr 13 1797-99
- (133) R.A.P.V. archief Izegem Nr 36 1797-99

République Française

Departement de la Seine

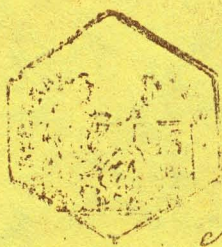
Paris le 20 Germinal l'an 5

Et commissaires municipaux du Canton de Bagneux
au Receveur de L'Enregistrement et des Contributions
et aux Officiers du Bureau de Bagneux;

Citoyens!

En réponse à votre lettre du Reçu le
20 du présent mois, nous avons la confiance de vous informer
que les 38 individus ci-dessus condamnés à la déportation
par arrêté du Directoire exécutif du 28 Nivôse
dernier sont tous au nombre de ceux situés dans le Canton
de votre Canton, qui leur appartiennent, soit meubles
ou immeubles, non plus que ceux des Citoyens de
Civelin et l'eccluse ci-dessus mentionnés ci-dessus
à nous être également condamnés à la déportation
par arrêté du Directoire du 24 Nivôse dernier,
de sorte que la présente tiendra lieu de tout ce qui
s'ensuit.

Plus et Juvénat

10207 8

L'Administration Municipale du Canton
 D'Esghem Département de la Lyée, Certifie que le Citoyen
 Albert Florin natif de murche de marche près de
 Courtray, âgé de 63. ans Cidavant Religieux D'icel à ypres,
 mais se trouvant actuellement en arrestation à Bruges et
 ayant Demeuré, après sa suppression, dans ce Canton chez
 le Citoyen Charles Louis haese son neveu le temps de quelque
 mois, eufin jusqu'au moment de son arrestation, s'est
 toujours Comporté tres tranquille et d'une maniere irrepro-
 chable comme un bon Citoyen doit faire, et de plus qu'il n'a
 jamais Commis aucune infraction aux Loix tellement que
 nulles plaintes nous sont jamais parvenues a sa charge
 En foi de quoi nous avons Délégué le present pour servir
 et valoir où il apparaitra.

Esghem le Des neuf Virose au huit Rep. 17.

P. H. Amey

A. L. Berlamont

au Surintendant de Wallon
 = Clement Sec.

L'Administration Municipale de la Commune et du Canton
 d'Esleghem Département de la S.^m, Certifie que le Citoyen Pierre Francois
 Six, Ci-devant Maire de cette Commune, qui y a constamment
 résidé jusqu'à l'Époque où il fut atteint par l'Art. 25. de la
 Loi du 19. fructidor an 5.me a cessé toutes fonctions relatives
 à son ministère, avant l'Époque désignée tant par la Loi
 précitée, que par celle du 7.e Vendémiaire an 11, sans qu'il
 les ait reprises depuis; De plus que ledit Six s'est
 toujours conduit très tranquille et paisible d'une manière
 irrépréhensible, et dont il a manifesté des preuves en don-
 nant un asile chez lui au président de cette Administration
 Municipale, pendant les troubles, qui ont agité le Canton
 dans les premiers jours du mois de Brumaire de l'an 7.
 et dans lequel le président avait certainement deviné la
 victime des Brigands: En conséquence nous croyons que
 sous tous rapports le Certifié mérite de jouir des secours
 que lui accorde le paragraphe 3.me de l'Art. 1.er de l'arrêté
 des Consuls de la République du 8.e frimaire dernier

Fait en séance du Vingt-un Nivose au huit de la République
 Française.

P. H. Anonyme, président
 et L. B. de la commune

au Bureau de la Halle
 L. B. de la commune
 = Clemont Sec.

Il y a eu des changements dans les principes
généraux de la morale, et dans les idées
qui ont servi de base à la législation.
Les lois ont été faites par des hommes
qui n'ont pas eu les mêmes idées que
nos ancêtres. Les principes de la morale
ont été changés, et les idées de la
justice ont été altérées. Les lois ont
été faites par des hommes qui n'ont pas
eu les mêmes idées que nos ancêtres.

Il y a eu des changements dans les principes
généraux de la morale, et dans les idées
qui ont servi de base à la législation.
Les lois ont été faites par des hommes
qui n'ont pas eu les mêmes idées que
nos ancêtres. Les principes de la morale
ont été changés, et les idées de la
justice ont été altérées. Les lois ont
été faites par des hommes qui n'ont pas
eu les mêmes idées que nos ancêtres.

Changements administratifs

Il y a eu des changements dans les principes
généraux de la morale, et dans les idées
qui ont servi de base à la législation.
Les lois ont été faites par des hommes
qui n'ont pas eu les mêmes idées que
nos ancêtres. Les principes de la morale
ont été changés, et les idées de la
justice ont été altérées. Les lois ont
été faites par des hommes qui n'ont pas
eu les mêmes idées que nos ancêtres.

Il y a eu des changements dans les principes
généraux de la morale, et dans les idées
qui ont servi de base à la législation.
Les lois ont été faites par des hommes
qui n'ont pas eu les mêmes idées que
nos ancêtres. Les principes de la morale
ont été changés, et les idées de la
justice ont été altérées. Les lois ont
été faites par des hommes qui n'ont pas
eu les mêmes idées que nos ancêtres.

Il y a eu des changements dans les principes
généraux de la morale, et dans les idées
qui ont servi de base à la législation.
Les lois ont été faites par des hommes
qui n'ont pas eu les mêmes idées que
nos ancêtres. Les principes de la morale
ont été changés, et les idées de la
justice ont été altérées. Les lois ont
été faites par des hommes qui n'ont pas
eu les mêmes idées que nos ancêtres.

Page 229

Changements administratifs

Ce premier Necessite est un prix plus haut
 qu'à L'Ordinaire, afin d'obtenir pour nous
 (dieu Le Veut), le mouvement est assez facile,
 ainsi que des raisonnemens edieux, Nous
 nous voila au milieu de telle circonstance
 tumultueuse, Vous pouvez Considerer Combien
 C'est une penible Notre position.

Or donc Nous nous trouveront obligé de
 Vous prier a ce que Vous Vous Voulistiez
 Consentir, ou Solliciter Le Consentement,
 pour que Les anciens Jours de Marchés, passent
 Se Relablié, a L'epapilion, que si quelques
 uns Co-interevoient aux Sociétés, et des fêtes
 Nationales, qu'ils N'auroient alors Lieu
 qu'aux Jours arants,

Nous avons defendu Les Jours des anciens Jours
 de marchés, Les Contours Contiques au d'obey,
 telque, Courtois, roulers, et d'raabes, Les uns
 continuent au telores,

Nous Commisaires (ce public), sommes bien aise
 de aussi employé tous Les moyens possibles,
 pour defendre les anciens Jours de marchés, et
 activer Les Nouvelles, Jusqu'à samedi ancien
 Jours de marchés dernier, auquel jour il a eu
 lieu. Des efforts des groupes

Salut & Respect.

Les Commisaires Municipaux du Canton
 d'Yverdon sus mentionnés.

Les Amis du
 A. L. B. Verlamont
 Jacobus De Witt
 17e B^e 7e F. ande Walde
 Le Temeur. etc.

LibertéEgalitéRepublique françaiseBruges Le 17me messidor, l'an 4me de la RépubliqueL'Administration Centrale du Département de
La Lys, à L'Administration municipale de Cantons
Oppeghem

Citoyens

Plusieurs Lois enjoignent de porter la Cocarde tricolore, Les femmes et filles n'en font pas plus ample que Les hommes, Celle du 24me Septembre au 2me titre exprèssement que ces dernières s'en parent et qu'à défaut de le faire elles soient punies de 5me jours de prison &c

Au mépris de ces Lois et des peines qu'elles y attachent il est notable de personnes qui ne se soumettent, nous vous en rappellons les dispositions et nous vous enjoinons très-expressément et sous votre responsabilité de les faire exécuter en faisant porter la Cocarde tricolore par tous les Citoyens des deux sexes qui sont domiciliés dans l'étendue de votre Canton.

Salut et fraternité

Les administrateurs composant l'Administration
Centrale du Département de La Lys,
Signé honoraire Vallet président, maréchal, barle, adjoint
Administrateurs, Charles Joret, Jean-Baptiste de la
exécutif, et Douffe de commandant de la République
pour copie conforme, Signé honoraire Vallet président et Douffe
Administrateur Secrétaire adjoint

In Conformité avec votre communication du 1er germinal

Enreg. grande Reg. n. 208

Paris, le 20 Mars, 1791

Le tour duquel se trouve le contour de l'épave
 Qui sont les mêmes que les autres

Citoyens,

Beaucoup d'individus de ce Canton ont témoigné
 qu'une Obissance d'injure à la Loi qui ordonne de porter
 la cravate blanche; en effet n'est ce pas insulter à cette
 marque honorable qui distingue le simple Français qui
 d'attacher à son chapeau un morceau d'étoffe à peine
 visible, et qui souvent ne présente qu'une seule de ces
 couleurs nationales? Je vous prie de m'excuser si je
 fais ces observations en désignant le minimum de
 grandeur que pourra avoir la cravate; je demande que
 ce minimum soit assés à une pièce de cinq centimes,
 et que les trois couleurs y soient visible et distinctes

Je suis etc fraternité

Benard

vooren vermeld; Die Administratie heeft gemiddeld
 voortgevoerd, de laste ende niet min de uitvoere van
 alle d' Inwendigen van desen Cantone soo inwendige
 van wat stiel oft Conditie sy moegen worden
 vrees-personen, oud ende jongh, menant wyse
 wimen oft gezeingstere van soo ainstante te degen
 de drij-Colouige Republicaensche voerde soo ende
 inder manieren als by de Wetten geprescribeert, op
 pene van t'prijuen te verdallen inde straffen
 ende amercen by de gemelde Wetten gecommint.
 Waer van Enjden sich can Regelen.

Gedaen in Sittings vanden Vj. magistraet d. jaer 1777

L. J. Amey, goud

D. B. B.

Clemens d'issiesuer sc.

Republiant ende g'afsaact tot Jaeghen
 Sondag 29. magistraet d. jaer

Bruxelles 1812

BIJLAGE 8

N° 1
 N° 2
 N° 3
 N° 4
 N° 5
 N° 6
 N° 7
 N° 8
 N° 9
 N° 10
 N° 11
 N° 12
 N° 13
 N° 14
 N° 15
 N° 16
 N° 17
 N° 18
 N° 19
 N° 20
 N° 21
 N° 22
 N° 23
 N° 24
 N° 25
 N° 26
 N° 27
 N° 28
 N° 29
 N° 30
 N° 31
 N° 32
 N° 33
 N° 34
 N° 35
 N° 36
 N° 37
 N° 38
 N° 39
 N° 40
 N° 41
 N° 42
 N° 43
 N° 44
 N° 45
 N° 46
 N° 47
 N° 48
 N° 49
 N° 50
 N° 51
 N° 52
 N° 53
 N° 54
 N° 55
 N° 56
 N° 57
 N° 58
 N° 59
 N° 60
 N° 61
 N° 62
 N° 63
 N° 64
 N° 65
 N° 66
 N° 67
 N° 68
 N° 69
 N° 70
 N° 71
 N° 72
 N° 73
 N° 74
 N° 75
 N° 76
 N° 77
 N° 78
 N° 79
 N° 80
 N° 81
 N° 82
 N° 83
 N° 84
 N° 85
 N° 86
 N° 87
 N° 88
 N° 89
 N° 90
 N° 91
 N° 92
 N° 93
 N° 94
 N° 95
 N° 96
 N° 97
 N° 98
 N° 99
 N° 100

Lesdits Brayants ont déclaré en l'acte de
 l'Abbaye des Consecrations qu'ils ont voulu
 admettre, en conséquence nous avons pris
 nous en devons des copies pour que nous
 en donner connaissance à ceux qui s'en
 chargeront pour en l'acte de l'acte de l'acte
 S. F.

Et ont signé
 Lesdits Brayants
 Lesdits Brayants

Pour copie conforme
 Le 11me Brumaire
 Clement Sec.

BIJLAGE 9

Stegnum le 19 pluviôse an 5

Le Commissaire du Directoire Exécutif
près le Canton de StegnumDe L'Administration Municipale
du Canton de Sandoye

Citoyens

Je vous informe que Le Chef des
brigades Jean Luvier est toujours
dans votre Commune, et même,
qu'il ^{est de la plus grande} ~~est de la plus grande~~
~~est de la plus grande~~ ~~est de la plus grande~~
Luvier. Je ne puis fournir un
bonnet sans un ^{certificat} ~~certificat~~
suffisamment, et sous peine de
contraindre en faisant des perquisitions
plus exactes que jamais pour
vous en faire un certificat de Luvier

Je vous informe, dans le moment que Le Charles De Kijser
qui est votre ^{ancien} ~~ancien~~ ^{ami} ~~ami~~ ^{ami} ~~ami~~ ^{ami} ~~ami~~
est mort à Sandoye dans la 10e ou 12e année de son âge;
vous pouvez vous en assurer par vos registres de Dieu

P. L. 13. fructidor an 8.

*Pub. 6. aff. au soc de cloche au moment de
arrivé, et aussi le 20 d.*

liberté.

égalité.

RÉPUBLIQUE FRANÇAISE.

Le **PREFET** du Département de la **LYS**.

Den **PREFECT** van het Departement der **LEYE**.

VU la Loi du 19 Fructidor, an 6.

GEZIEN de Wet van den 19 Fructidor, van 't jaer 6.

Vu les Lettres du Ministre de la Guerre du 25 Prairial et 5 Fructidor dernier.

Gezien de Brieven van den Minister van Oorlog van den 25 Prairial en 5 Fructidor laetst.

Considérant que les erreurs et les omissions qui existent dans le Tableau des Conscrits de l'an huit, n'ont d'autre cause que l'insouciance pour se faire inscrire.

Overwegende dat de misslaegen en verzuymingen die zyn in de Tabellen van de Geconscribeerde van 't jaer acht, en hebben geen ander oorzaak als hunne traegzaamheid van hun te doen inschryven.

Voulant assurer l'exécution complète de la Loi.

Willende verzekeren de volle executie van de Wet.

Arrête ce qui suit :

Besluit het gonne volgt.

ARTICLE PREMIER,

EERSTEN ARTIKEL.

Tous les Conscrits de l'an

Alle de Geconscribeerde van het

huit, c'est-à-dire, les jeunes gens qui avaient, au premier Vendémiaire an-huit, vingt ans révolus, sont tenus de se présenter d'ici au trente de ce mois, pour tout délai, devant le Maire de leur Commune.

II. Le Maire d'après la déclaration de ces Conscrits, insérera sur un Tableau à Colonnes leurs noms, prénoms, l'an, le mois, le jour de leur naissance, leur taille et profession.

III. Le 30 au soir il clorace ce Tableau et en formera un autre par ordre d'âge, en tête duquel il placera tous les Conscrits de la Commune qui ne se feront pas présentés pour se faire inscrire. Ce dernier Tableau devra être adressé à la Préfecture au plus tard le 5me. jour Complémentaire.

IV. Pour que ce Tableau parvienne à l'époque ci-dessus désignée, les Maires sont autorisés à l'envoyer par un exprès qui sera payé des fraix communaux; ils sont prévenus que des Commissaires spéciaux seront envoyés le premier Vendémiaire aux fraix de ceux qui

(2)
jaer acht, te weten de jongelingen, de welke den eersten Vendémiaire achste jaer, twintig jaeren verschenen hadden, zyn gehouden hunte presenteren van nu tot den 30 dezer maend, voor allen uytstel, aen den Maire van hunne Commune.

II. Den Maire, op de declaratie van deze Geconscribeerde, zal op eene Tabelle hunne toenaemen, voornaemen, het jaer, de maend, dag van hunne geboorte, hunne groote en professie inschryven.

III. Den dertigsten s'avonds, zal hy de zelve Tabelle sluyten, en eene andere maeken by order van hunne oude, ten hoofde van welke by plaatsen zal alle de andere Geconscribeerde van zyne Commune, de welke zig niet en hebben doen inschryven. Deze Tabelle zal aen de Prefecture moeten geadresseert worden, ten langsten den vyfden Complementairen dag.

IV. Op dat deze Tabelle, op den tyd hier vooren gezeyd zoude toegelaten zyn, de Mairen vermogen de zelve door expresse te zenden, die betaeld zyn uyt de Communale onkosten; zy zyn verwittigd dat'er bezondere Commissarissen zullen met den eersten Vendémiaire daer naer ten koste van de gonne de

seront en retard, et qu'on n'admettra point pour excuse la preuve qu'ils l'ont adressé par la poste, et que le retard ne provient que d'elle.

V. Les Conscrits sont prévenus que ceux qui ne s'étant pas présentés devant le Maire, doivent aux termes de l'Art. III. être inscrits en tête du Tableau, n'obtiendront pas la radiation de leur nom, quelque preuve qu'ils fassent par la suite et qu'ils marcheront les premiers. Ils sont en conséquence invités à se présenter. Le Préfet recommande aux parens le soin de vaincre, à cet égard la répugnance de leurs enfans.

VI. Pour assurer la publicité que doit avoir le présent, les Maires enverront avec le Tableau un Certificat de six Citoyens au moins de leur Commune qui attesteront que ledit Arrêté a été publié et affiché le jour même de sa réception.

VII. Le présent sera imprimé dans les deux Langues, et sera adressé aux Maires par Messagers extraordinaires.

(3)

welke in agterstel, gezonden worden. Men zal voor excuse niet aenveerden dat zy de zelve met den post gezonden hebben de welke alleenlyk oorzake zouden zyn van den uytstel.

V. Men verwittigt de Geconscribeerde dat die de welke ingevolge den zden artykel zig niet by den Maire gepresenteerd hebbende, ten hoofde van de gezeyde Tabele ingeschreven moeten worden en dat men hunne naemen geenzints daer uyt doen welkdaenig regt, zy naederhand betoonen, ten dien opzigte te hebben, en dat zy de eerste van al moeten optrekken. Men noodigt de zelve aen, om zig neerstiglyk aen te draegen. Den Prefect beveeld aen de zorge van d'Ouders van de tegenbeyd hun'er kinders te overwinnen.

VI. Op dat het tegenwoordig Besluit met zekerbeyd afgekondigt zoude worden, de Mairen zullen by de Tabele een Certificaet van ten minsten zes Borgers van hun Gemeente, inhoudende dat het gezeyde Besluit ten dage zyn'er aenkomst gepubliceerd en aengeplakt is, afzenden.

VII. Het tegenwoordig zal in de twee taalen gedrukt en by extraordinaire Messagiers gezonden worden naer alle de Mairen.

(4)
 En Préfecture à Bruges, le
 15 Fructidor an huit,
 signé, DEVIRY; par le
 Préfet, le Secrétaire-Géné-
 ral, signé, HENISSART.

Pour Copie conforme :

Signé : HENISSART.

Gedaen tot Brugge in de Prefec-
 ture den 15 Fructidor achste
 jaer, geteekend DEVIRY;
 by den Prefect, den Secretaris-
 Generael, geteekend HENIS-
 SART.

Voor over-een-komstige Cotype :

Geteekend : HENISSART.

En présence moi Guillaume Iguaire
 Debal, notaire Imperial à La résidence du
 Bourg d'Isenheim, admis pour La Justice De paix
 du Canton d'Ingenmsted, arrondissement de
 Courtray, Département de La Lys, en présence
 des témoins ci-après énumérés; sont comparus
 en personnes Le sieur Pierre Detos, marchand
 Chapelier demeurant au Bourg dudit Isenheim,
 stipulant pour son fils Theodor Detos, Courrier
 de La an Dix huit cent neuf, lequel ayant reçu
 ou obtenu au tirage du fort, qui a eu lieu
 au chef lieu du Canton dudit Ingenmsted,
 Le numero cinquante deux, d'une part.
 Et.

Justin Van Neste, fils de feu Pierre Joseph,
 et de feu Marie Elisabeth Kossreldt, homme marié,
 Journalier demeurant à La Commune de Rumbek,
 arrondissement et Département que dessus, d'autre
 part.

Lesquels Comparans Declarent par ces
 présentes d'être unanimement convenus, et d'accord
 en La manière suivante.

Sçavoir: que Le second Comparant, s'engage
 et s'oblige formellement de servir Comme
 remplaçant ou suppléant, pour et au nom et

en Décharge du prédit Theodor Devos, Courrier de la Commune dudit Jughem, de l'an dix huit cent neuf précité, dans les armées Impériales Françaises, au cas que ledit Theodor Devos soit appelé, et marchera de ce moment à sa place, moyennant une somme de quatre cent soixante quinze Couronnes de France, faisant Deux mille huit cent quatorze francs, quatre Vingt Centimes, pourvu qu'il soit admis comme remplaçant, ou suppléant, et pourvu que le Courier dont s'agit soit appelé, et si ledit Courier ne soit point appelé cette somme se trouvera réduite à celle de Cent & Cinquante Couronnes de France, faisant huit cent quatre Vingt huit francs, quatre Vingt neuf Centimes, dont l'une ou l'autre de ces deux sommes sera payable dans les termes et proportions suivantes, que le premier Comparant accepte et s'y oblige;

Paroix. Dix Couronnes de France, faisant Cinquante neuf francs, Vingt quatre Centimes, du moment que le second Comparant produira ou justifiera de ses papiers en due forme.

Item trente Couronnes de France, faisant Cent soixante dix sept francs, soixante dix sept Centimes, du moment que le second Comparant sera admis comme remplaçant ou suppléant, et devra marcher

en cette qualité: _____

Item à son second Comparant trente francs, par trimestre et à son Epouse Marie Thérèse Van Damme neuf francs par mois. Lesquels termes et paiements commenceront dès ce jour d'hui, et continueront ainsi, tant et si longtems que L'une ou l'autre de ces deux sommes, ne sera totalement Epuisee. Les deux premiers articles seront aussi précomptés;

Si le second Comparant venroit à Deceder pendant et dans son service, la moitié du restant de la premiere somme, si elle n'est pas epuisee, sera renvenible au profit de sa dite Epouse, ou ses Enfants, et l'autre moitié sera Eteinte et Consolidée au profit du premier comparant et si à sa mort il n'avoit ni femme ni Enfants la totalité seroit Eteinte au profit du premier Comparant. _____

Et si le second Comparant retourneroit muni d'un Cougè, soit Definitif, soit de reforme, il aura droit à pretendre et d'eriger le restant, de la premiere somme, s'il en existe encore. _____

Et si le sudit Concrit ne seroit point appelle, et qu'il Courtoit Dument de ne point l'être, le second Comparant (Notif d'ingelunster) pourra Exiger le paiement de la Deuxieme somme

Enfin le restant d'icelle, s'il en est encore dû.

Dans cet intervalle le second Comparant aura la nourriture gratis, chez le premier Comparant, moyennant de travailler, et valablement suivant le style de Chapelier.

Si lors du retour du second Comparant, il soit avec voyage Definitif, soit de reforme, il aura droit d'apprendre le metier de Chapelier, chez le premier Comparant, gratis, qui s'y oblige, pourvu toute fois qu'il soit encore fabricant de Chapeaux.

Si le premier Comparant seroit obligé de rembourser les avances que le second Comparant a reçu du Comité établi à Courtraij, pour les remplacemens, lesquelles seront precomptées sur l'une, ou l'autre des sommes ci-dessus.

Ainsi fait et passé au bourg d'Jeghem sous les obligations et renonciations que de droit ce Vuyt quatre mars, mil huit cent huit, en présence des sieurs Antoine Francois Berlamont Marchand Boucheur, et Arnould Van Doummele particulier, tous deux demeurant audit bourg d'Jeghem, temoins majeurs à ce requis, lesquels après lecture du français en flamand, ont signé avec les parties, et moi notaire susdit,

à l'exception du second Comparant lequel d'ailleurs n'a point signé, et a apposé sa marque. Les parties sont Connues aux notaire et témoin, à la réserve du second Comparant, dont la Connaissance et son identité nous a été attestée par Jean François Verchaere particulier, et non parmentier, fermier tous Deux demeurant audit hégem, et capable d'être témoin instrumentaire, ici aussi présent et co-comparant, et ont pareillement co-signé, le tout à la minute demeurée en l'étude de moi notaire.

Enregistré à Thourout, le quatre avril mil huit cent huit, folio six, vers la page quatre, reçu trente un francs, deux centimes, subvention comprise, signé Crepin.

Dono Expedition Copie

Debal, me

De garde Champetters der Commune Parijs
 rysegken sullen instantelyck hun begeven ter Domicilie
 Vanden naer volgende personen, ende hun aldaer aen seggen
 dat sy ten versoeke Vanden onderprefect van de Arrond
 van 't Dept der loze, hun op maendag 23 Ventose jaer el De
 ten 10 uren Voor meddag precis ^{† moeten} lasten Jenden in de onder
 prefecture tot Corbyot, ten Rynde van aldaer op nieuw s
 gemeten engevisiteert te Worden door 't Conseil van
 Inverlemon t, de gone die sullen in faulte bly ven van hun
 te begeven ter justise ende op d'ure Voor Seyd, sullen aen
 zien en ver volgt Wort en als deserieurs !.....

1. Willebalduſ ruyffele	De jonghe joseph
2. jacobus Vander heeren	Ludovicus Verhamme
3. Constantinus Warlop	Ludovicus mestdag
4. jacobus Eugenius Vierich	amandus lamiere
5. frederic La faut	petrus francis Leyij
6. joannes fran s. Vandenberghe	Vandaele
	francis Lecluyse

rysegken 20 Ventose jaer el De der Republique

Vandewalle

maire

LX

1812.

Le Maire de la Commune d

AU SIEUR,

Conscrit de 1813, de cette Commune,

D'Après les dispositions arrêtées par Monsieur le SOUS-PRÉFET, je vous prévins que le jour pour la désignation des Conscrits du Canton dont vous faites partie, est fixé au prochain à 8 heures précises du matin.

En conséquence, je vous invite à vous rendre lesdits jour et heure à la Maison Commune à pour concourir à la désignation.

Si vous restez en défaut de vous trouver exactement à la désignation, ou de vous y faire représenter en cas de maladie ou d'absence légale par un Parent, par votre Tuteur ou par un Individu délégué pour vous représenter au Tirage, vous encourrez les peines prononcées par les Lois en pareil cas.

Si vous avez des infirmités à faire valoir, c'est le jour même du Tirage que vous devrez faire verbalement votre réclamation à Monsieur le SOUS-PRÉFET.

Vous aurez aussi à déclarer lors du Tirage au sort si vous avez à réclamer pour l'un ou l'autre des cas d'exemption, ou de placement à la fin du dépôt ci-après désignés.

Si vous êtes inscrit pour continuer des études Ecclésiastiques.

On peut réclamer la fin du dépôt pour les motifs suivans :

- 1.° Le Conscrit dont le frère, appelé comme Conscrit, ou parti comme enrôlé volontaire sera présent dans l'un des corps de l'armée de ligne, dans la Garde Nationale du 1.° Ban, ou dans la compagnie départementale *comme Conscrit*; ou sera mort en activité, ou aura été réformé pour blessures reçues ou infirmités contractées au Service.
- 2.° Le Conscrit aîné des fils d'une femme actuellement Veuve.
- 3.° Le Conscrit qui aura un ou plusieurs frères ou sœurs moins âgés que lui, et comme lui orphelins de père et de mère.
- 4.° Le Conscrit dont le père aura 71 ans revolus avant le jour fixé pour le départ.

Pour obtenir la faveur du dépôt dans les trois derniers cas, les Conscrits devront justifier qu'ils pourvoient, par leur travail, à la subsistance de leur mère, ou de leurs frères et sœurs, ou de leur père, et qu'ils leur sont absolument nécessaires.

Voilà les différentes dispositions qui peuvent vous être favorables : si l'une ou l'autre vous concerne vous le ferez connaître au moment de la désignation.

J'ai l'honneur de vous saluer,

Le 27 Dec 1813

N.º 3765.

Pour satisfaire à votre circulaire du 22 décembre j'ai l'honneur
 de vous informer que je vous ai donné un avis à mes
 Administrateurs pour faire recueillir dans le district les
 Égarés par des faux bruits qui ont usé jusqu'à l'appel
 ou tout le moins en partie. J'ai en même temps la
 satisfaction de vous informer que le nommé Jean-Baptiste
 de Pau 1813 N.º 152. se trouve en activité de service
 à Nancy dans un Corps de Mousquetaires Commandé par
 Monsieur Carton, comme vous par sa Lettre datée de Metz
 de moi par le N.º 52, qui le reconnaît pour
 l'acte N.º 159 de 1813. N.º 159. est inscrit dans un
 Dépot à Metz en Lorraine et finalement que le nommé
 Peltal-chard de 1811 N.º 93. N'a pas fait partie.

Des copies de cette circulaire

J'ai l'honneur Monsieur le Sous-Préfet

de vous faire un rapport détaillé sur le résultat de
 vos démarches que j'ai fait pour faire recueillir les
 autres informés avant la fin de ce mois

Je vous prie d'agréer à assurer de mon Estime

M. Paire

Reçu le 21 messidor an 11
N.º 2014

59e DEMI-BRIGADE D'INFANTRIE DE LIGNE.

DÉNONCIATION DE DESERTEUR.

N.º 509 Demester Charles surnommé
 fils de Jean et de Marie Anne Van Den Broeke
 né à Jégheem Arrondissement de Courtray
 le 28 juillet taille d'un mètre 700 millimètres
 visage plein teint coloré marqué d'une petite cicatrice
 yeux bruns nez ordinaire bouche moyenne
 front haut menton rond cheveux et sourcils bruns
 remplaçant _____ de la
 Commune de _____ Arrondissement de
 Département de la LYS.

Est par moi Sergent commandant le détachement
 déclaré déserteur et comme tel dénoncé
 pour être poursuivi en exécution des lois et arrêtés du Gouver-
 nement qui lui sont applicables. Signé Dods.

A Bruges en préfecture le 24 prairial an 11.

de Courtray, ne soit point compté parmi ceux où l'insoumission s'est enracinée.

Dans le moment où l'on voit un exemple des mesures terribles que l'on employe, contre les Communes où la rébellion s'est manifestée, donnez à vos Administrés des avis paternels, employez tous les moyens de persuasion, pour faire rentrer dans le devoir les Conscrits égarés par de faux bruits, ou des Conseils perfides; qu'ils n'attendent point l'instant où des poursuites sévères se déployant contre eux et leurs parens, elles ne manqueraient pas de les atteindre, et les feraient traiter comme rebelles; que les parens et les principaux Habitans songent aux maux qu'entraîne une nombreuse exécution militaire.

Vous trouverez, au bas de la présente, les noms des Conscrits de votre Commune, qui ayant été appellés pour la levée des 120,000 hommes, ont manqué à l'appel, ou sont désertés en route; vous voudrez bien me faire connaître avant le 28 de ce Mois, la position de ceux qui seraient rentrés volontairement, ou qui ne sont pas en état de désertion.

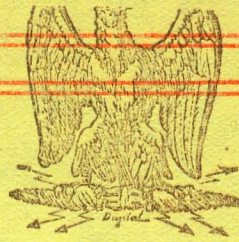
Vous me ferez au surplus à la fin de ce mois un rapport détaillé sur le résultat de vos démarches pour remplir l'objet de la présente.

J'ai l'honneur de vous saluer,
PICQUET,

1813. 119	Desmet, Jean	1809. 99.	Meldent irid
1813. 142.	Sandens, François	1810. 163.	Gymnuszuz Emanuel
1813. 174.	Lamontien, Louis	1810. 2	Desmet pierre
1811. 187	Verbaughe, Bernard	1804 107.	Lepeire J ^{seph}
1808. 8.	Lamontyn, Eugène	1808 156.	Victor J ^{seph}
1813. 157.	Leenknecht, P. J ^{seph}	1808. 51.	ouvaert J ^{seph}
1811. 159.	Roove, P. Jean	1808 67	Verstraete Eugene
1812. 144.	Carliver, J ^{seph}	1813 159.	Verhelle J ^{seph}
1810. 18.	Vansteenkotte J ^{seph}	1810. 163	Gymnuszuz Emanuel
1811. 168.	Schulpe Eugène	1811. 93.	Delval Charles
1812 75.	Deballie, Eug. Albert		
1813. 3.	Labbeftael J ^{seph}		

Depa.

Empire

Français

4.me Arrondissement

Iseghem, ce 12 août 1808.

n.º 1224

Le Maire

A Monsieur Piquet Sous Préfet

J'ai l'honneur de vous Informer, en réponse à votre lettre de hier, que le nommé Piquet (Jean) Contoul del'arr. de nos communes, ne parait pas contre à Iseghem, comme défective, ni qu'il ait été déclaré d'absence qui vous ont été faits par les nommés Nicols — d'eyghem, et d'eyghem, d'eyghem, d'eyghem de même. Ce n'est que volontairement, qu'il a été arrêté et conduit au Corps judiciaire avec sa destination sans que j'en aie l'honneur de vous en avoir informé. Je vous prie de vouloir bien m'en faire part, et si à quelque temps, lorsqu'il m'a permis d'en dire directement au Corps. Pour ce motif nous avons cru devoir de ne pas arrêter les papiers de ce Contoul, sans en avoir instruit vous nous sommes bornés à les appeler par votre nom pour faire la justification requise. Il s'agit de rien de formel. Que le Contoul a été arrêté et qu'il n'y a la mesure de la destination. Je vous prie de vouloir bien en dire au Corps au quel il appartient, et de me marquer par la portée de votre réponse, que si on charge de retourner de ce Contoul. En attendant j'ai l'honneur de vous

Il résulte de ce que j'ai reçu des Commissaires de Marine de Rochefort et de Lorient, que le nommé Piquet n'a pas été arrêté et conduit à la destination, en conséquence, il y a lieu de reprendre la poursuite avec vigueur pour faire arrêter ou renvoyer ce Contoul.

Votre Dévoué,
Le Maire
Chilleau

DÉPARTEMENT

DE LA

L Y S.

Sous-Préfectures

du

ARROND.

Courtray, le 6 Decembre 1810.

LE SOUS-PRÉFET,

A Messieurs les Maires des Communes de son Arrondissement.

DÈS le 4 Juillet dernier, vous avez été prévenus, Messieurs, par une Circulaire de Monsieur le PRÉFET, que des mesures de rigueur allaient être employées contre les Communes qui auraient le plus grand nombre de Conscrits Réfractaires et Déserteurs; on vous a recommandé en même tems de faire tous vos efforts pour faire rechercher tous ceux qui restaient insoumis.

J'ai joint mes instances à celles de Monsieur le PRÉFET, et par ma Circulaire du 19 du même Mois, j'ai rappelé toute votre attention sur cet objet.

Je vois avec peine que plusieurs Communes de mon Arrondissement ont encore conservé un assez grand nombre de Réfractaires et Déserteurs de Corps. Le moment est arrivé où toutes celles qui sont dans ce cas vont être frappées d'une Exécution Militaire; déjà on vient de placer dans la Commune de Moucron vingt-hommes à la fois. J'ai l'ordre de Monsieur le PRÉFET d'employer cette exécution successivement contre toutes les Communes de mon Arrondissement qui ne se seront pas purgées de leurs Conscrits insoumis.

Il est plus que tems que Messieurs les Maires des Communes qui ont encore des Conscrits Réfractaires fassent un dernier effort pour les atteindre; je les engage de redoubler de zèle et d'activité afin d'éviter à leurs Administrés les frais énormes d'une Exécution Militaire aussi nombreuse.

J'ai l'honneur de vous Saluer,

PICQUET.

l'exécution militaire, dont la Commune de Sargis
 a été frappée en exécution de l'arrêté
 mentionné le Préfet du 11 Juin 1807

à Support des Journées de 3 gendarmes
 de la Brigade de Roulers placés dans
 la Commune par arrêté de monsieur le
 Sous-préfet du 20 Juin depuis et
 compris le même Jour Jusqu'au 26 août
 inclusivement faisant 58 Jours à
 raison de 3 francs 522 "

au sieur Fauvelere aubergiste pour
 logement et nourriture des moides
 cause que des Chateaux depuis le
 26 Jour Jusqu'au 26 août inclusivement
 608 5

dedans aillant qu'il lui a été payé de
 produit des fruits d'exécution placés à
 charge de prendre des Conserites sortables
 celle de 80 "

soit 528 5 a 528 5

à Cinq Chapeaux placés dans la Com-
 mune par ordre du sous-préfet du 14
 Juillet depuis et compris le 20 Jour
 jusqu'au 26 août inclusivement 285

pour les Journées de 3 gendarmes
 de la Brigade de Roulers envoyés pour
 garder leurs de roulers depuis et
 compris le 17 août jusqu'au 26
 août inclusivement 270

aux mêmes jours logement et
 nourriture 285

à Cinq Chapeaux placés en exécution
 par ordre de monsieur le Sous-préfet
 du 18 août depuis et compris le
 18 août jusqu'au 26 août 270

au sieur Louis Deroyne, Roussier,
 platign de bar, Jelym, et trois autres
 pour frais de nourriture le Régiment
 des Vex Chateaux par n° 36 306

Recu le 24 Thermidor an 57

P. 2083

P R E F E C T U R E

DU DEPARTEMENT DE LA LYS.

EXTRAIT

Des Registres aux Arrêtés du
Préfet du Département de la
LYS.

Le Préfet du Département de la LYS,

INformé que les Déserteurs et Con-
scrits fuiards sont accueillis et reçoivent
asile hors de leur domicile en contra-
vention à la Loi du 17 Ventôse an 8
et à celle du 24 Brumaire an 6, qui pro-
noncent des peines très sévères contre
les habitans qui seront convaincus d'avoir
récélé un Conscrit Déserteur, ou d'avoir
favorisé son évasion;

Considérant que cette infraction des
Lois provient ou de ce que les habitans
en ont oublié la teneur, ou de ce
que les fonctionnaires chargés de les
faire exécuter, n'exercent pas les pour-
suites ordonnées; voulant rapeler aux
uns les dangers auxquels ils s'exposent
en recevant chez eux des Déserteurs
et aux autres les peines à encourir s'ils
négligent de faire exécuter les reglemens
Militaires et les Arrêtés des Consuls
relatifs aux Conscrits;

A R R E T E.

Que l'article 13 de la Loi du 17
Ventôse an 8, et les articles 4, 5, 6
et 7 de la Loi du 24 Brumaire an 6,

U Y T T R E K

Uyt de Registers der Besluyten
van den Prefect van 't Depar-
tement der LEYE.

Den Prefect van 't Departement der LEYE.

ONderrigt zynde dat de Deserteurs en
vlugtende Conscripten buyten hunne woon-
plaats ontfangen worden en schuylplaats be-
komen, in contraventie van de Wet van
den 17 Ventose jaer 8, en van die van
den 24 Brumaire jaer 6, uytspreekende
de swaerste straffen jegens de Inwoonders
die zullen overtuigt wezen met eenen Con-
scrit of Deserteur versterken of zyne vlugt
bevoorderd te hebben.

Oyewegende dat deze inbreuk der Wet-
ten voortskomit, 't zy door onwetendheid
der inwoonders van des zelfs inhouden, 't
zy by gebreke van de vervolgingen te doen
door de bedienaers gelast met de zelve ten
uytvoer te doen brengen, begeerende d'een
indagtig te maeken de gevaeren waer aen
zy zig blootstellen met de Deserteurs 't
hunnen huysse te ontfangen, en de andere
te ondergaene straffen, indien zy ver-
onagtzamen de uytwerking der Militaire
regelen en besluyten der Consuls, nopens
de Conscripten.

B E S L U T T.

Dat den XIII artykel der Wet van den
17 Ventose jaer 8, midsgaders d'artykels
IV, V, VI en VII, der Wet van den 24

seront réimprimés à la suite du présent Arrêté, afin de retracer aux Sous-Préfets, aux Maires et Adjoints, aux Commissaires de Police et aux Gendarmes ainsi qu'aux habitans du Département leurs obligations relativement aux Conscrits suiards et déserteurs.

Fait à Bruges le 6 Thermidor an 11.

En l'absence du Préfet, le Conseiller de Préfecture,

Signé E. GOUBAU.

Par le Préfet, le Secrétaire-général,

Signé HENISSART.

Pour expédition conforme,

Le Secrétaire-général de la Préfecture,

HENISSART.

EXTRAIT

De la Loi du 17 Ventose an 8.

ART. XIII. Les peines prononcées par la Loi du 24 Brumaire an 6, contre les Fonctionnaires publics convaincus d'avoir négligé de faire exécuter les Lois relatives aux Déserteurs et aux Réquisitionnaires, sont applicables à ceux qui négligeraient de faire exécuter les Lois, les Réglemens Militaires, et les Arrêtés des Consuls relatifs aux Conscrits.

Brumaire jaer 6, zullen erdrukt en hier onder geplaets worden, ten eynde van de Onder-Prefecten, Meyers en adjointen, Commissarissen van Police, Gendarmen en de Inwoonders van dit Departement, te vernieuwen de vermaeningen hun'er pligten, noens de Deserteurs en vluigende Conscripten.

Gedaen tot Brugge den 6 Thermid jaer XI

In afwezigheid van den Prefect, den Raed der Prefecture,

Onderteckend E. GOUBAU.

Door den Prefect, den Opper-Secretaris,

Onderteckend HENISSART.

Koor-over-een-konstigen Uyttrek,

Den Opper-Secretaris der Prefecture,

HENISSART.

U T T R E K

Der Wet van 17 Ventose jaer 8.

Art. XIII. De uytgesprokene peine by de Wet van 24 Brumaire jaer 6, ten laste der publyke Amptenvereren, overtuygd van te hebben verzuymd van te doen uitvoeren de Wetten raekende de Wegloopers en de Requisitionnarissen, zyn toepasselyk aen die de welke verzuymen zouden van te doen uitvoeren de Wetten, de Krygsreglementen en de beslytten der Consuls, aengaende de opgeschreyette.

(3)

EXTRAIT

De la Loi du 24 Brumaire an 6.

ART. IV. Tout habitant de l'Intérieur de la République convaincu d'avoir ré-célé sciemment la personne d'un Déserteur ou Réquisitionnaire, ou d'avoir favorisé son évacion, ou de l'avoir soustrait d'une manière quelconque aux poursuites ordonnées par la Loi, sera condamné, par voie de Police Correctionnelle, à une amende qui ne pourra être moindre de 300 francs, ni excéder 3000 francs, et à un emprisonnement d'un an.

L'emprisonnement sera de deux ans, si le Déserteur ou Réquisitionnaire a été ré-célé avec armes et bagages.

V. Celui qui aura reçu chez lui un Déserteur ou Réquisitionnaire fugitif, ne sera point admis à proposer comme excuse valable, que ledit Déserteur ou Réquisitionnaire était entré chez lui en qualité de serviteur à gages, à moins qu'il ne l'ait préalablement présenté à l'Administration Municipale de son Canton (au Maire) pour l'interroger, examiner ses papiers et passe-ports, et s'assurer par tous les moyens possibles qu'il n'était point dans le cas de la désertion ni de la réquisition.

VI. La négligence des Administrateurs (du Maire) à cet égard sera punie conformément à l'article I.; en cas de connivence pour favoriser la désertion, les peines portées par l'art. XI leur seront appliquées.

U Y T T R E K

Der Wet van 24 Brumaire jaer 6.

Art. IV. Allen Inwoonder van 't binnenste der Republyke, overtuygd zynde van met volle kennis verstoeken te hebben den persoon van eenen Deserteur of Requisitionnaris, of zynne vlugt bevoordert te hebben, of op eene hoegenaemde wyze onttrokken van de vervolgingen by de Wet bevolen, zal gecondemneerd worden, door de Correctionneele Policie in eene boete niet minder dan 300 fr., nog meerder als 3000 fr., en daer en boven met een jaer opsluytens.

Deze opsluyting zal voor 2 jaeren wesen, indien den Deserteur of Requisitionnaris zal verborgen geweest zyn met wapen en bagagie.

Art. V. Den gonen die 't zynen huysse met eenen wegloper of vlugetende Requisitionnaris, zal bevonden worden, zal niet verontschuldigd worden wat in te brengen dat dezor wegloper of Requisitionnaris 't zynen aenveerd was in quaitteyd van verdienaar, ten waere dat hy voor of inker gedaan en met hem geweest had by de Municipaele Administratie van 't Kanton of by den Meyer, om aldaer onderhoord en onderzocht te worden zyne papiereu en reysbrievon, zig voorts verzekering te nemen door alle mogelyke middelen, of hy in 't geval niet en is, van de desertie of requisitie.

Art. VI. De onagtsaemhyt der Administrateurs (of Meyers) zal dien aengaende gestraft worden agtervolgens den eersten artykel, en by geval van oeghuyking, om de weglooping te bevoerden, de straffen uytgesproken by den XI artykel zullen hun toepasslyk zyn.

(4)

VII. Ceux qui seraient convaincus d'avoir fait de fausses déclarations à l'Administration de Canton (au Maire) pour favoriser la désertion, seront poursuivis et punis des mêmes peines que les récéleurs.

Pour extrait conforme,

Le Secrétaire-général de la Préfecture,

HENISSART.

Art. VII. De gone die zullen overtuigd wezen met valsche verklaeringen gedaen te hebben aen d' Administratiën van 't Kanton of Meyer, om de desertie te bevorderen, zullen vervolgd en gestraft worden met de zelve straffen als ten opzichte van de hiëlders.

Voor over-een-komstigen Uyttrek,

Den Opper-Secretaris der Prefecture,

HENISSART.

Liberté
 République Française. Égalité

Département de la Lys Canton d'Esghem
 Esghem le 13 février an 7.

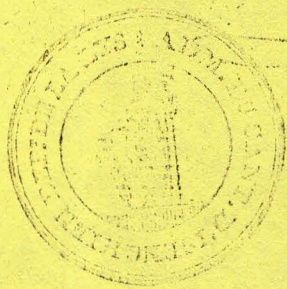
Les Commissaires Municipaux du Canton
 d'Esghem.

au Ministre de la Guerre.

Citoyens Ministres

J'ous avons l'honneur de vous adresser
 ci-joint copie de trois engagements volontaires
 que nous avons reçus: L'un du Citoyen Joseph
 Legrand pour le 2° régiment d'infanterie,
 le sergent du Citoyen Jean Benoît remplace pour
 les Carabiniers Légers, et le troisième du
 Citoyen François Lamevelle pour l'infanterie

Salut et respect
 P. H. Lamevelle
 Secrétaire

Je Soussigné Supérieur du Séminaire Episcopal de Gand,
 atteste par la présente que le nommé Louis Benoit
 Desmadréyl fils d'Emmanuel François et de Barbe Andries
 domicilié à Ipenghien a été admis le 10 septembre
 1805 et demeure au dit Séminaire, y fréquentant avec
 assiduité les leçons théologiques, et se préparant pour
 recevoir ensuite les saints Ordres.

Donné à Gand au Séminaire episcopal
 Le 11 Janvier 1806

J. C. Van hemme
 Chanoine et Supérieur
 du Séminaire episcopal

Ces deux Soussignés attestent que la
 signature ci-dessus est celle de Monsieur
 le Supérieur de Notre Séminaire, et
 que foi doit lui être ajoutée.

Fait à Gand, le 13 Janvier 1806.
 A. L. Cozacc

Den onderschreven Chirurgin gepatenteerd binnen
 de Commune van dadigele Departement der Leyde
 Certificeert bij desen, dat petrus patyn der Commune
 van yscghem, is g'actueerd geweest van deffereente
 toegangin van vallende richte gepasseert ten jaer
 vande welke hij volgens Synie Declaratie nog
 niet en is verslet.

dadigele Cbrumaire Ende was geteekent
 M. brouckaert

21ste jaer der fransche Republieque
Den 7. meuse

Wy onderschreeven Certifieren ende Verclaeren onder
de Religie van Red, differentemael present geweest
te hebben, als den genaemden petrus plattyn Sone van
petrus joannes geattaqueert werd, van keinen toegang
der vallende gheeste, die hem daert telkens een lof
twee uren, en waer van'er hem byblyft altyd 3. a
vier daegen, Toodanig dat hij, som tyts 18. a 10. daegen
byten Staat is van syn Werk solch le Commanderen
uyt Ehrachte van welck wy dese tegen wondige
hebben geteckent met onser gewonelyck handteken
den dag maend en jaer als boden

regina Jans Halle
knystrauwe francis Legie

francis aus Legie

marq yosepha ostetind.

audet marq van yoseph pieâsch

Département de la y. Canton d'Escherm

Extrait des registres aux procès-verbaux des
Séances de L'Administration Municipale du Canton
d'Escherm

Séance Extraordinaire du 20 floréal an 7

Présens Le Citoyen Antoine Beriamont vice
président, Jacques De wulf, Joseph Drieseu, admini-
strateur s, Jean Baptiste Van De walle fonction
du Commissaire au Directoire Exécutif, et
Ignace Clement secrétaire

Le Citoyen Jean Francois Van Dese Soere marchand est
Inscrit de la 3eme Classe du Canton d'Escherm, et
inscrit au tableau de ladite Classe sous le N° 26.
demande a etre admis en séance il est introduit dans
la salle et le président lui ayant accordé la parole
il expose qu'il ne veut point attendre si le hasard
fera sortir ou non son nom à l'armée et qu'il n'a
pas besoin de la décision du sort pour l'obtenir,
le desir de concourir a la defense de la patrie, —
qu'en consequence il se declare Désigné par le sort
et demande a etre rayé du tableau de l'Inscrits

que cependant se trouvant marié et à la tête d'un
 Etablissement ne pouvant marcher lui même sans
 Exposer sa fortune à un renversement total, et
 sa famille à la misère, il propose pour le remplacer
 Le Citoyen Gommaire Henriette âgé de vingt sept
 ans et demi natif de Conting Département de Douze
 et Veltheu

Le Vice président l'invite alors à faire paraître
 son remplaçant auquel le dit vice président averti
 demande s'il consentait à marcher pour le Citoyen
 Jean François Van Den Borre
 celui-ci a répondu qu'oui.

Alors Le Comité d'Administration délibérant
 sur la demande du Citoyen Jean François Van Den Borre
 Considérant quels motifs allégués par le dit
 Citoyen Van Den Borre annonçant le désir de concilier
 tout à la fois ce qu'il doit à la patrie et ce qu'il
 doit à sa famille.

Considérant que le Citoyen Gommaire Henriette est
 désigné pour le remplacer et est âgé de vingt sept ans
 et demi, et qu'il paraît d'ailleurs avoir toutes les
 qualités requises pour le service militaire.

Vu L'art. 19 de L'instruction du ministre de la guerre en date du 29 germinal dernier.

Après avoir Entendu le Commissaire du Directoire Exécutif

Arrête ce qui suit

Le Citoyen Gommarchendrick natif du Canton de Contigny Département de Doux & Velthes, âgé de vingt sept ans et demi taillé d'un metre six cent et de quatre

vingt neuf millimètres Cheveux Châtains. Sourcils d'un bleu bleu nez bien fait. Bouche moyenne ment rond visage oval.

Est admis pour le service Militaire en remplacement du Citoyen Jean François Van den Dorpe Conscrit de la troisième Classe du Canton de Soghem

2

Il sera remis au Citoyen Gommarchendrick deux Vertus de L'instruction du ministre de la guerre deux Chemises, deux paires de Souliers, deux paires de Bas, et un bonnet Sac, et neuf francs en argent

3

Expédition du présent sera délivrée au Citoyen
Jan Den Boer qui demeure chargé d'aller la
présenter à l'approbation de l'adm^{on} Centrale
et de conduire devant elle le Citoyen qu'il a
choisi pour son remplaçant.

En séance le 20 floréal an 7.

Leur Expéditeur Compromis
M^l Louis J. J. J.
— Clément de

Spenguien le 22. prairial an 5.

L'Administration Municipale du Canton
d'Espinguien.

A L'Administration Centrale du département
de la Haute Saône à Bugey.

Citoyens

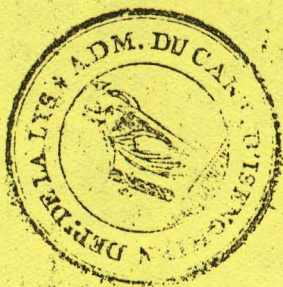
Nous avons la confiance de vous transmettre une copie
authentique, du procès Verbal relatif au Serment à laquelle
nous nous référons.

Salut et fraternité

Les Administrateurs composant l'Administration
Municipale du Canton susdit, presens les Citoyens Jacques
Bastin, Joseph Thilleux, Jean Baptiste Van de putte, Et
Léon Neirjuel Administrateurs: et Guillaume Debal
Secrétaire. Et ont Signés J. B. Bastin, Joseph Thilleux,
J. B. Van de putte, Léon Neirjuel, et Debal Secré.

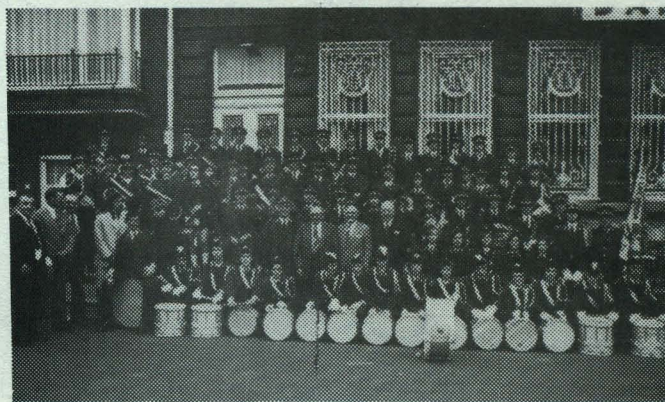
Pour Copie Conforme
J. B. Bastin

Debal Secré.

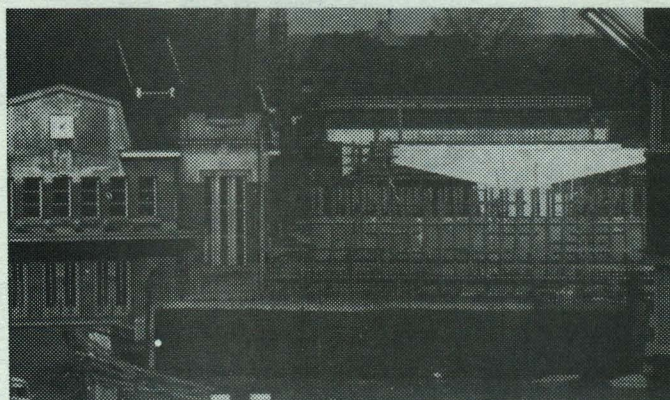
SEPT '74 — «Mandelgalm» jubileerde : 20 jaar!

SEPT. '74 — 14e Herfstmuziekfestival.
De winnende groep van St-Eloois-Winkel

EINDE '74 - BEGIN '75 — Ellende om een nieuwe riolering in de Roeselaarsestraat

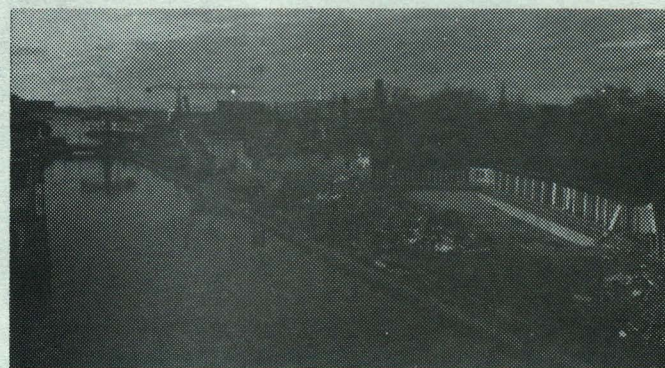
EINDE DEC. '74 — Een brug groeit

EINDE NOV. '74 — Vooropening van het nieuw zwembad voor de jeugd

BEGIN DEC. '74 — Plechtige opening van het nieuw zwembad

JAN. '75 — Wat er van het oude zwembad overbleef

BEGIN OKT. '74 — Ziekendag in de gilde

Heer Schepen P. Van Staay

Heer Schepen Vanlerberghe

Heer secretaris Charlier

Laureaten van de Stedelijke Muziekacademie van 't schooljaar 1973-1974 : Lapeire Geert (piano) — Anneessens G. (notenleer) — Frieda Brabant (voordracht)

ACTUEELTJES NR.31

De nummer met een * verwijzen naar "ACTUEELTJES IN BEELD"

- 796 Op dinsdag 13.9.74 kwam Minister Rika De Backer spreken bij de CVP Izegem over haar "Visie op het cultureel beleid en de problematiek van de emancipatie van de vrouw in onze samenleving." Het werd een druk bijgewoonde voordracht met discussie die verhelderend werkte !
- 797 De C.S.C. van Izegem exposeerde voor de tweede maal in het Stadhuis. Hoofdzakelijk jongeren toonden hun pogen en kunnen. Allen verdienen lof om hun inzet. Zeggen we nog dat de tentoonstelling ruim bezoek kreeg, wat ze verdiende.
- * 798 Zondag 15.9.74 ging het 14-de Izegems Herfstmuziekfestival door. Bij zonnig weer en zeer grote massa muziek-fans werd werk van de bovenste plank ten hore gebracht. Onze buur St-Eloois-Winkel wist de palm weg te kapen vóór Opdorp en Bree
- * 799 De toneelmaatschappij "Mandelgalm" vierde haar 20-jarig bestaan. Na een plechtige H. Mis in de St-Pieterskerk, volgde een receptie ten Stadhuize. Burgemeester Nyffels prees de vereniging om haar cultureel werk en regisseur R. Devos dankte om de steun. 's Avonds sloot een gezellig feest deze heuglijke dag.
- 800 De Gilde "Bosseniërs van Ste Barbara" riep 4 van haar schutters op het podium voor goud en dit op 21.9.74. Na een plechtige H. Mis in St-Tillo en een receptie in het Stadhuis werd naar hartelust gevierd in het Bossenhof "Het Damberd". Michel Duyvejonck, Jozef Werbrouck, Charles Ollivier en Remi Vanwynsberhge waren de "feestvarkens" !
- * 801 Op 28.9.74 ging in de Gilde de jaarlijkse "ziekendag" door. 235 zieken volgden er een sobere maar zinvolle eucharistieviering, voorgedaan door Dom. G. Seynaeve van West-Fleteren. Mgr. Cauwe, pastoor Claerhout en medepastors Vanheule en Leys concelebreerden. In de namiddag en na het feestmaal, was

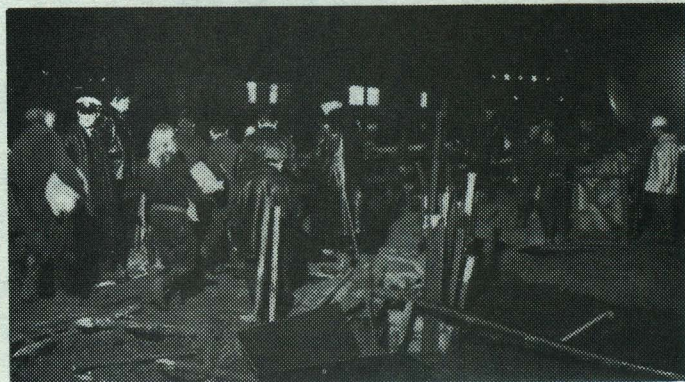
In de Molenhoekstraat

Aan het sas te Kachtem

Na de dijkbreuk

Nachtelijke strijd tegen het water

Het dichten van de bres

Langsheen het kanaal

er operette en werden ook de inrichters met bloemen bedacht.

- 802 Van 5 tot 12 oktober ging de "Gezinsweek" door te Izegem. Voor de BGJG en de Stedelijke Gezinsraad werd het een overrompelend succes. Een collage-expo, de "Inspraak-ontmoeting" en de Provinciale gezinskwis waren zeker de hoogtepunten van deze schitterende gezinsweek !
- 803 Op 7 oktober werd gestart met de verbredingswerken aan het kanaal Roeselare - Ooigem te Izegem. Dit over circa 800 m. Hiermee gaat gepaard het inkokeren van de Mandel over een 1.000 meter. (in kokers van 2 X 3,25m. X 2,75m. doorsnede.) Medio 1976 verwacht men de voltooiing
- 804 Op 12.10.74 vierden de leerkrachten Lager Onderwijs en Bijzonder Onderwijs van het Schoolkanton Izegem hun Rijksinspecteur Hr Raf. Verholle, dit bij gelegenheid van zijn op rust gaan. Een afzonderlijk artikel belicht deze hoogstaande stadsfiguur die tevens voorzitter is van onze Heemkring en van onze Stedelijke Kultuurraad.
- 805 Het nieuw stedelijk zwembad nadert stilaan zijn voltooiing en reeds werd gezorgd voor een directeur. De Hr Daniël Allewaert werd aangesteld en benoemd tot nieuwe directeur van het zwembad en van de sporthal.
- 806 De rijksweg 57, beter gekend als Roeselaarsestraat, betekent nu voor heel wat stadsgenoten een schijnbaar eindeloze miserie. Het "vaste" regenweder met zijn overvloedig water, verhoogt nog de ellende. Wegdek, voetpaden en riolering dienen volledig vernieuwd..
- 807 Op 26 en 27 oktober gingen opnieuw een paar succesvolle "Legerdagen" door in onze stad. De militaire tentoonstelling lokte heel wat volk en het feit dat de "Lovie"-Proven profiteerde van deze manifestatie dient zeker vermeld.
- * 808 De Heer Daniël Charlier trad in dienst als nieuwe stadssecretaris in opvolging van de Heer Michiel Tanghe, eresecretaris.
- 809 Op zondag 27.10.74 had de proklamatie plaats van de Bebloemingswedstrijd van de stad Izegem. We mogen zeggen traditiegetrouw, haalde de Hr Carlos Billiow het in de 2de categorie (dit voor de 7de maal !) Voor de andere reeksen citeren wij de H.H. L. Blomme, G. Vandenbroucke, A. Van Bruaene, Jos. Debusschere, A. Lapeire en R. Bogaert.
- * 810 In het Stedelijk Muziekauditorium had de uitreiking plaats van Regerings- en Stadsmedailles. Ghislaine Anneessens en Geert Lapeire verwierven de

regeringsmedaille voor notenleer en instrument, terwijl Frieda Brabant deze kreeg voor haar voordrachtskunst.

811 Dat de watersnood aanhoudt bewijzen deze zichten op de Waterstraat die haar naam niet gestolen heeft, en ook de omgeving van de vaart van Rumbeke naar Izegem. - Zie bijzondere bladzijde -

812 Van 26 oktober tot 12 november 1974 stelde onze stadsgenote MIA DEPREZ nogmaals haar laatste kunstwerken ten toon in de feestzaal van het Stadhuis. Er waren 44 werken aanwezig. Haar sober palet vertoonde soms sporen van eentonigheid die eerder koud aandeden (n.v.d.r.)

813¹³ Zondag 3 en 10 november waren weer hoogdagen voor de Koninklijke Harmonie van de Kongregatie; ze gaf haar Winterconcert en vierde Ste Cecilia. Niettegenstaande het zeer slechte weer op 3 november waren toch weer honderden echte muziekliefhebbers komen luisteren naar de "superieure" uitvoering !

814 Zaterdag 16.11.74 brachten de "Overwinders in Eendrachtigheydt" een modern stuk in première voor Izegem op de planken : "Bomma". Een keihard stuk waarin de problematiek van oud-worden en vereenzamen scherp gesteld wordt. Antoinette Vanbesien stal weer eens de show !

* 815 Het nieuw overdekt Izegems zwembad werd met veel luister geopend. Na de officiële inhuldiging, waar Bestendig afgevaardigde Piet Monballiu als gastspreker optrad, zwommen de Izegemse Zwemclubleden en de Izegemse Kikvorsmannen van de Brandweer, het zwembad in. Op zaterdag 30.11.74 ging dan de Jeugdolympiade door met een massa enthousiaste deelnemers uit alle Izegemse scholen. Ruim 300 jongeren zwommen om ter snelst voor een bomvol badhuis.

* 816 Na 34 jaar voorzitter te zijn geweest van de plaatselijke BSP-afdeling legde schepen Pierre Van Staay dit mandaat neer en werd opgevolgd door schepen Robert Vanlerberghe.

817 Op 9.12.74 werd een nieuwe schepen verkozen en aangesteld in vervanging van Mevr. C. Sintobin - Allewaert die ontslag nam en naar Kortrijk ging wonen. Haar opvolger werd de Hr Wilfried Vandevoorde, die op zijn buurt als opvolger in de Gemeenteraad kreeg de Hr. André Vierstraete.